

МІСТО: ДЕ У ТЕРНОПОЛІ ГУРТУЮТЬСЯ ВОЛОНТЕРИ, І ЯК ДОПОМОГТИ НАШИМ ВОЯКАМ с. 18

НАПЛУТАЛИ ЗІ ЗНАКАМИ БІЛЯ «ШОСТОГО МАГАЗИНУ» с. 2

ДЕТАЛЬНИЙ ПОСІВНИЙ КАЛЕНДАР-2015

Поради с. 12

СЕРЕДА
11 лютого 2015

№7

РОБЛЯТЬ ВІДКРИТТЯ У ПЕЧЕРАХ

LIFE с. 10

490 грн
1 блок

Газета є членом Всеукраїнської Газетної Асоціації

www.ria.ua

Як у Тернополі ринок дерибаняють

Фірмі, яку створили за вісім днів до оголошення переможця в інвестконкурсі, віддадуть ринковий бізнес і більше гектара

Читайте ГОЛОВНЕ С. 5

СЬОГОДНІ У НОМЕРІ

351

ВАКАНСІЯ
ВІД ПРОВІДНИХ ФІРМ
ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

Благодійний ярмарок

Оригінальні істивні валентинки можна буде придбати на ярмарках 13 та 14 лютого у холі ТРЦ «Подільняни», ТЦ «Орнава» та «Райцентр» з 15 до 18 год. Усі виручені кошти витратять на приготування сухих борщів та інших ласощів для бійців АТО.

ШвидкоГроші ГРОШІ ДО ЗАРПЛАТИ

3000 ГРН 20 ХВИЛИ НА ОФОРМЛЕННЯ ТА ВИДАЧУ ГРОШЕЙ

iD ЛИШЕ ПАСПОРТ ТА КОД

(093) 170 10 28

• вул. М. Шептицького, 236 (2-й поверх ТЦ "SOTERIA")

справжні броньовані ДВЕРІ від виробника

пожежний сертифікат ліцензійний монтаж дверей

під індивідуальні розміри

ПІДПРИЄМСТВО РИФ м.Тернопіль, вул. Довженка, 18 тел.: (0352) 438030

www.rif.te.ua

УВАГА! **КРЕДИТ**

М. ТЕРНОПІЛЬ ВУЛ. В. ЧОРНОВОЛА, 1А ОФІС 20, ПОВЕРХ 3

Потрібні лише паспорт та код Фіксований щомісячний платіж Швидко оформлення 15-20 хвилин

тел.: 097-918-2-918, 068-553-06-82

КомпаньйонФінанс

за **20** ХВ. ГРОШІ ДО ЗАРПЛАТИ

від 200 до 10 000 грн лише паспорт та код

м. Тернопіль: вул. Руська, 14 067 209 25 07 вул. Живова, 7 www.kf.ua

Miss Ria ФОТОКОНКУРС

Заповни анкету на сайті miss.moemisto.ua

Отримай професійну фотосесію від першого в місті Арт Центру

Діагностика конкурсу проводиться тільки на проживанні в м. Тернопіль, віком від 18 до 35 років. Детальніше на сайті miss.moemisto.ua

miss.MoeMisto.ua ART

Трактори Мототрактори Мотоблоки

донгфенг • дтз • фотон • сінтай • джинма • зубр • брансон • кіоті

Тел.: (0352) 52-40-15, (067) 353-16-06, (067) 351-57-82

www.mini-traktor.com.ua м.Тернопіль, вул. Гайова,32

ДУМКА ЕКСПЕРТА

Юрій ШТОПКО

Найрозумніші

Хочу делікатно прояснити деякі моменти, але так, аби нікого не образити.

Напевно, найлегша у світі професія — журналіста. Зрівнятися із нею може хіба депутат чи головнокомандуючий. Чому я так кажу? Та тому, що кожен вважає, що має право, компетенцію та хист вчити представників цих професій, як працювати, може критикувати і змिशувати результати праці з брудом.

Чомусь ви не почуєте фраз типу «та ті шахтарі геть не вміють діставати вугілля», «ті пекарі не знають, як правильно пекти хліб», «той сантехнік ремонтує мені кран геть не так, як треба». А от розповідати, що має написати журналіст, які слова йому вибрати, в якому порядку ставити речення і на які теми писати, а які оминати, бо вони комусь не до смаку — тут уже право голосу має кожен. У нас же демократія! Аякже ж.

Так от, шановні читачі, колеги, друзі. Кожен ресурс має свою редакційну політику і відповідно до неї обирає теми, стиль і героїв публікацій. Наша редакційна політика будується на технології користувачького контенту. Якщо у вас є побажання щодо покращення — ми їх готові вислухати і, можливо, врахувати. Не може бути меседжів типу «ви мусите, ви повинні...». Ні, ми нічого нікому не винні. Не подобається — не читайте! Думайте інакше — у нас є новини читачів, дописуйте туди свої новини (але це мають бути реальні новини чи роздуми, а не наклепи на когось чи власний безсоромний піар).

Ми адекватно сприймаємо критику, але якщо ця критика — конструктивна. Ми чудово усвідомлюємо, що всім не вгодимо, але оскільки у нас свобода слова — маємо право самі обирати свою редакційну лінію. Не подобається? Справу завжди можна вирішити у правовому руслі.

ДОРОЖНІ ЗНАКИ – З ПОМИЛКАМИ

Халепа ■

Комунальники обіцяли усунути недоліки у розміщенні дорожніх знаків у районі «шостого магазину». Але після ремонту вулиці Збараської нарobili нових помилок

ВАСИЛЬ СОЛТИС, 0-96-725-70-22,
VASYL.SOLTUS@20MINUT.UA

Нова схема дорожнього руху поблизу «шостого магазину» передбачає, що головною дорогою буде кільце. Однак відповідні знаки минулого року встигли встановити тільки при в'їзді на кільце зі сторони вулиці Збараської. На усіх інших в'їздах залишилися старі знаки. Відтак виникають дорожні казуси.

Наприклад, при в'їзді на кільце з вулиці Галицької розміщені знаки «Дати дорогу» і «Напрямок головної дороги», який вказує, що головною є вулиця Збараської.

У той же час на Збараській при в'їзді на кільце розміщені знаки «Дати дорогу» і «Напрямок головної дороги», який вказує, що головним є кільце.

Згладжує ситуацію те, що вдень працюють світлофори і водії їдуть, керуючись їх сигналами. Але в темну пору доби може виникнути ситуація, що, їдучи з вулиці Галицької, водій зупиняється на кільці, бо ж знак йому показує, що головна дорога — по Збараській і Хмельницького. У той же час, інший водій, виїжджаючи з вулиці Збараської, теж зупиняється, аби пропустити того, хто уже на кільці. Адже йому знаки вказують, що головна дорога — на кільці.

На жаль, це не єдина помилка у розміщенні дорожніх знаків біля «шостого магазину».

ВАСИЛЬ СОЛТИС (2 ШТ.)

На вулиці Збараській дорожні знаки вказують, що головною дорогою є кільце. А от на вулиці Галицькій змінити знак забули — тут зазначено, що головна дорога іде від мосту Збараською

У №43 від 22 жовтня 2014 року у публікації «Неправильні знаки у Тернополі» ми детально вказували на три помилки в організації дорожнього руху у згаданому районі. Ну нехай одне із зауважень — спірне, але ж залиша-

ються ще дві помилки.

Перша із них — це неправильна розмітка на вулиці Збараській. Там намалювали подвійну суцільну лінію, хоча якщо на дорозі в обох напрямках є три смуги для руху, наноситься тільки одна

суцільна лінія. Одну суцільну лінію можна перетинати для того, щоб обігнати одиночний транспорт, який стоїть або рухається зі швидкістю до 30 км/год. Подвійну суцільну лінію не можна перетинати за жодних обставин.

Завдяки погоднім умовам та якості виконаних робіт ця помилка усунута природою — розмітки на Збараській уже не видно. Тепер залишається сподіватися, що навесні цього року комунальники нанесуть правильну розмітку.

Друга помилка — відсутність знаків «Головна дорога» та «Напрямок головної дороги» при в'їзді під залізничний міст зі сторони кільця. Там є розгалуження — дороги на вулиці Крушельницької і Хмельницького. Яка із них головна — невідомо, оскільки немає відповідних знаків.

За відсутності знаків водії, які виїжджають з-під мосту і їдуть на вулицю Хмельницького, мають пропустити тих, що з вулиці Крушельницької в'їжджають під міст, оскільки у них є перешкода справа. Для водіїв, які їдуть з вулиці Крушельницької, стоїть знак «Дати дорогу» та вказаний напрямок головної дороги — від мосту до вулиці Хмельницького. Тобто знову патова ситуація, коли дати дорогу мають обидва водії.

Цей недолік досі не усунутий. У відділі технагляду міськради запевнили, що район «шостого магазину» наразі не є місцем концентрації ДТП, однак старі і нові помилки в розміщенні знаків пообіцяли все ж таки усунути. Але тоді, коли будуть кошти.

— Нова схема дорожнього руху передбачає, що головна дорога в районі «шостого магазину» буде проходити через кільце, — розповідає старший інженер відділу технагляду міськради Тарас Луканюк. — Минулого року ми зробили капітальний ремонт вулиці Збараської і встановили там дорожні знаки, згідно з новою схемою руху. На всіх інших вулицях, що прилягають до кільця, знаки не міняли. На це не вистачило коштів. Тому й виникла така ситуація. Цього року плануємо встановити усі необхідні дорожні знаки й усунути вказані недоліки.

ЕКСПЕРТИ RIA ПРО НАЙАКТУАЛЬНІШЕ
Що останнім часом вас схвилювало найбільше?

Яна ЖЕЛЯБИНА (23 р.),
директор туроператора:

— Лінія життя похитнулася: дві операції, реанімація... Іду на поправку. Боялася зустрітись із медициною та умовами лікарень... Коли прокинулася після наркозу, була вражена підтримкою лікарів, медсестер, санітарок. Люди з палати теж допомагали вставати, їсти, пити, хоч і самі прооперовані. Це схвилювало до глибини душі, тож всім щиро дякую!

Віталій КУЛИНА (22 р.),
дизайнер:

— Найбільше хвилює, як і всіх українців, війна на Сході, яку ми звикли називати АТО, хоча це дійсно жаклива війна. Щодня звіди надходять повідомлення про покалічених, поранених, убитих. Хвилююся за знайомих, які там. Дуже хочеться, аби вони здорові повернулися до сімей. Хочеться, аби кровопролиття та агресія проти України якнайшвидше закінчилися і був мир.

Анатолій ВОДОП'ЯН (48 р.),
архітектор:

— По-перше, ситуація у державі. Вона незрозуміла зовсім. По-друге, забудова Тернополя, зокрема центральної частини. Якщо у місті щось і будувати, то слід би було робити це тільки з огляду на генеральний план, враховуючи думки фахівців. А у нас усе відбувається інакше — будують там, де не варто було б. Через це архітектура у центральній частині міста порушується.

Петро ГУРНЯК (56 р.),
батько загиблого Героя Віктора Гурняка:

— То не доля матері — відпустити чи не відпустити сина, бо кожен вибирає свою долю сам. Якщо він українець і патріот, має свою думку і здоровий, мусить захищати Батьківщину. Якщо він не піде, то хто? Не захистимо ми — ворог буде у Тернополі чи Львові. У нас таке ставлення до свого обов'язку через те, що події на Сході називають АТО.

Сергій ПРИХОДЬКО (43 р.),
депутат міськради:

— Депутати міськради після шуму навколо Станції юних техніків створили робочу групу. Спілкувалися з колективом, батьками, подивились на місці. До комісії надійшов лист від батьківського комітету. Вони просили не робити нічого для «ущільнення» гуртків та передачі приміщень під садок. Вирішили зачекати до остаточного вивчення ситуації.

Сергій ВОЛКОВ,
начальник управління муніципальної поліції міськради:

— Прошу підприємців, щоб контролювали продавців. У кожному магазині є табличка, що дітям до 18 років продавати алкоголь заборонено. Багато продавців не звертають на це увагу і лише думають про виручку. Тож у день складання протоколу ми інформуємо фіскальну службу, і вона приймає рішення про покарання.

ВІДКРИЮТЬ ПАРК ЗДОРОВ'Я

Відпочинок ■ Більше мільйона гривень виділила міськрада на тематичні парки. В одному обіцяють відпочинкові зони та велосипедні доріжки. В іншому зможуть тренуватися скейтери

ЄВГЕНІЯ ЦЕБРІЙ, 0-96-915-39-23,
EUGENIA.TSEBRIJ@20MINUT.UA

Аж два нові парки планують облаштувати у Тернополі цього року. Так, на території парку «Загребелля», поруч із міською лікарнею №3, буде парк здоров'я. А на бульварі Куліша — екстрим-парк. Про це повідомив міський голова Сергій Надал.

На парк здоров'я міськрада передбачила 800 тис. грн.

Будуть велодоріжки

— Парк «Загребелля» плануємо упорядкувати, — облаштувати там відпочинкові зони, пішохідні та велосипедні доріжки, — каже пан

Надал. — Зараз ми замовляємо проектно-кошторисну документацію, створена окрема комісія, яка має працювати над будівництвом цього парку. Реалізувати все ми запланували до кінця 2015 року. Створять проект, якщо дозволить погода перші роботи. Можливо, це буде в березні, може, в квітні.

Зараз комісія має визначити, на якій площі закладатимуть парк здоров'я, додає міський голова. А вже загалом площа парку «Загребелля» — понад 60 га.

— Звичайно, що це все не буде використувувати, каже пан Надал. — А вже якщо облаштувати всі 60 га, то треба буде витратити

не 800 тисяч, а вісім мільйонів.

Парк здоров'я буде розрахований на всіх жителів, які проживають у цьому районі.

— Цього року стараємося зробити об'єкт для відпочинку в кожному мікрорайоні, — каже він. — На «Сонячному» — реконструкцію бульвару Куліша та вул. Вишневецького. На «Східному» — завершення ремонту на бульварі Данила Галицького. Оскільки в районі лікарні №3 немає території, аби можна було облаштувати бульвар, ми вирішили зробити там парк відпочинку.

Місце екстремалів

На облаштування екстрим-парку міськрада виділила 400 тис. грн.

— Пропонували різні місця для такого парку. Але оскільки на «Сонячному» багато житлових будинків, шкіл та молоді, а також розпочнеться реконструкція бульвару Куліша, ми вирішили облаштувати на ньому екстрим-парк, — каже міський голова Сергій Надал. — В інших районах міста плануємо відкрити універсальні спорт-

майданчики. Приміром, на вул. Старий Ринок у Центрі, на вул. Юності на «Дружбі». Тобто кожен район цього року щось отримає. Хтось — універсальний спортмайданчик для ігрових видів спорту, хтось — дитмайданчик.

Нагадаємо, тернопільська молодь, яка катається на скейтах та роликах, досі не має офіційного місця для тренувань. Уже декілька разів у місті планували відкрити такий майданчик. Зокрема, мали намір облаштувати його на бульварі Данила Галицького, на місці фонтану. Проте мешканці довколишніх будинків хотіли, аби відновили водогрій. Торік майданчик для скейтбордінгу і велотріалу запланували облаштувати у дворі будинків №17-20 на вул. Руській. Проте мешканці будинків були не в захваті. Ідея, як казали вони, хороша. Але не для втілення у вузькому дворі між житловими будинками. Потім міська влада розглядала інші варіанти — парки ім. Т. Шевченка та Нацвиродження. Зупинилися на бульварі Куліша.

Сьогодні на сайті 20minut.ua

Найчастіше читають:

- В АТО загинув тернополянин Олександр Орляк
- Винний у трагедії батальйону «Збруч» вже затриманий
- В АТО загинув Федір Лопатський, який родом із Тернопільщини
- Загиблого в АТО Олександра Орляка поховують в середу, 11 лютого
- Будівництво на вокзалі — чергова афера Семерка
- Від мобілізації чоловіки ховаються у коморах
- На Тернопільщині зіткнулися бус і автобус з пасажирами. Всі живі!
- Помер колишній директор Тернопільського комбайнового заводу

Найчастіше коментують:

- В АТО загинув тернополянин Олександр Орляк <http://te.20minut.ua/10435049>
- Під Тернополем спалили Lexus <http://te.20minut.ua/10434923>
- Яку ЗП повинні отримувати чиновники і правоохоронці? <http://te.20minut.ua/10434904>
- Тернополяни «кидав» не один Щепановський... <http://te.20minut.ua/10434984>
- Тернополяни пікетують проти забудови Привокзального майдану <http://te.20minut.ua/10434916>
- У Тернополі роздавали «жіночі повістки» <http://te.20minut.ua/10435001>
- Активісти перевірятимуть систему Smarsy, бо бояться за безпеку дітей <http://te.20minut.ua/10434953>
- Винний у трагедії батальйону «Збруч» вже затриманий <http://te.20minut.ua/10435059>
- В АТО загинув Федір Лопатський, який родом із Тернопільщини <http://te.20minut.ua/1043507>

Чи вірите ви ЗМІ?

- Так, звісно!
- Лише всеукраїнським
- Лише місцевим
- Лише деяким, які заслужили мою довіру
- Лише дописам друзів і очевидців у соцмережах
- Ні, ЗМІ довіряти не можна
- Не знаю, просто читаю новини

ФОТО ДНЯ

10 лютого • 12.30 • Збаразьке кільце

Загиблого в АТО Олександра Орляка зустрічали у вівторок в обід тернополяни. Вианувати пам'ять 24-річного бійця прийшли родичі, друзі, однокласники та незнайомі люди. Жалобною ходою вони пройшли пішки через Збаразьке кільце до його домівки на вул. Кліма Савура. Похорон буде у середу, 11 лютого, о 14.00

Не стало Тетяни Щуцької

ДІАНА ОЛІЙНИК,
0-67-346-52-39,
DIANA.OLIJNYK@20MINUT

Видатна діячка культури, талановита балетмейстер, педагог Тетяна Щуцька, яка десятиліттями працювала у Тернополі, відійшла у вічність.

Жінку 4 лютого поховали в Ізраїлі, де вона останні роки жила зі своїми дітьми.

Тетяна Щуцька народилася 23 січня 1947 року в м. Алма-Ата. Почесна громадянка Тернополя (2004 р.). Відмінник освіти України. Людина року 2005 в Тернополі. З 1979 до 2006 рр. працювала в Центрі дитячої творчості, засновник, незмінний художній керівник, хореограф, постановник танців, балетмейстер, режисер, дизайнер сценічних костюмів народного театру «Посмішка». За 27 років її керівництва колектив успішно гастролював містами України, Польщі, Болгарії, Південної Кореї, була незмінним учасником концертів в області і столиці, багаторазово брала участь у телепрограмах. Театр танцю не раз ставав переможцем міжнародних та всеукраїнських конкурсів, фестивалів.

Тернополяни, які близько знали Тетяну Щуцьку, пам'ятають її як людину з

Учні називали Тетяну Щуцьку мамою

великим серцем, людину визначного таланту і безмежної душі.

— Вона була світлою, оптимістичною людиною, — розповідає нинішній педагог «Посмішки», одна з перших випускниць

— Вона була світлою...

Прищеплювала любов до танцю вихованцям на все життя...

Тетяни Щуцької Лариса Шивіла. — Тетяна Євгенівна — це корифей танцювальної справи в Тернополі. Вона прищепила любов до танцю на все життя, багато її випускників обрали професію хореографа.

Ця жінка виявляла не звичайну, безмежну любов до дітей, розповідає відо-

ма режисерка Олександра Бартків. Вона вчила їх життя, а не просто танцю. Діти розуміли її не те що з півслова, а з півпоруху пальців, з півпоруху руки, ніби між ними існував якийсь телепатичний зв'язок.

— Мене шокувала звістка про похорон. Ми вже сподівалися, що хвороба відступила. Молимося за душу Тані, бо вона була дуже світлою Людиною, — каже керівник клубу спортивного танцю «Мальви» Ольга Дацко. — Наприкінці 1970-х у Тернополі організувалися головні танцювальні колективи: Поліщуки, Дацки і Щуцька... Усі — хореографи. Ми дружили. Її колектив — це була одна велика дружна сім'я. Про це прекрасно знали батьки її вихованців.

544

захисні споруди

цивільного захисту збираються проінспектувати в області. Як оцінюють у Держслужбі з надзвичайних ситуацій, 4,6% захисних споруд цивільного захисту готові до укріплення; 60,3% обмежено готові; 35,1% неготові, повідомляють в облادміністрації.

ГАРЯЧА ЛІНІЯ "20 ХВИЛИН"

Сьогодні на гарячій лінії "20 хвилин" чергує журналіст Діана Олійник. Зі своїми запитаннями та інформацією ви можете звернутися за телефоном 43-00-50, 43-00-56 або надіслати їх нам на електронну адресу 20hvilyn@gmail.com.

Редакція "RIA плюс" та "20 хвилин" 43-00-50
Пожежно-рятувальна служба 101
Міліція 102
Швидка медична допомога 103
Аварійна газу 52-62-38
Аварійна водоканалу 25-26-10

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Аварійна тепломереж 25-48-10
Чергова міської ради 1580
Довідкова залізничного вокзалу 1505
Довідкова автовокзалу 1504
Цілодобова стоматологічна служба 52-06-09
Чергова аптека 24-22-70, 26-93-88

Управління захисту прав споживачів 52-16-65
Управління транспорту 52-15-14
Перевірка якості продуктів 52-23-87
Довідка міськвиконкому 23-63-97
Головавтоінспекція 52-47-38
Аварійна електромереж 52-24-66

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ – НА РІВНІ АНТАРКТИДИ

Грошові вливання

На Тернопіллі діють програми залучення інвестицій, та, на жаль, інвестори вкладають гроші в область дуже неохоче. Планів щодо залучення інвестицій – безліч. Та доки триває війна – про це можна забути, кажуть експерти

СВІТЛАНА ЧЕРНЕЦЬКА,
0-98-836-92-47,
SWITLANA.CZERNETSKA@20MINUT.UA

Інвестиції — це шлях до оздоровлення регіону чи країни, адже це вливання в економіку, бізнес, нові робочі місця, збільшення зарплат та купівельної спроможності.

Крім того, якщо у регіон приходять іноземні інвестори й організують роботу свого підприємства відповідно до європейських стандартів — це змушує інші підприємства області прагнути до цього рівня. Тому і підвищується загальний рівень благополучності регіону.

Треба створити «фішку» країни

Для того, аби визначити, як привабити інвесторів у країну чи регіон, варто поглянути на успішні зразки формування інвестиційної політики. У контексті країни найзручніше дивитись на досвід країн Південної та Центрально-Східної Європи, адже у них були приблизно ті ж реалії, що і в нас.

Перший крок — економічні реформи. Лише якщо створити зрозумілу і чітку систему оподаткування, права та економічного регулювання, інвестори придуть, бо будуть знати правила гри. І однозначно, що інвестори не оберуть місцем фінансування країну, де корумповані суди, великі фінансові дисбаланси та слабка банківська система.

Рейтинг Doing Business визначає, що найуспішніші у залученні інвесторів серед держав із перехідною економікою країни Балтії, Польща та Словаччина. Рецепт успіху, як зауважують аналітики Інформаційної кампанії «Сильніші разом!», стало створення вільних економічних зон, низький податок на прибутки корпорацій (15%) та особливий режим оподаткування товарів ПДВ із вільних зон.

Найкращі проекти залучення інвестицій, як доводить європейська практика, зокрема Польщі та Чехії, — інфраструктурні (наприклад, будівництво доріг), адже вони і тривалі, і багатоступеневі, і дають багато якісних робочих місць. Однак маленьке уточнення — ці проекти успішні, коли

інвестиції або кредитні кошти, надані Євросоюзом, витрачають за призначенням, а не успішно дербаняють дотичними до проекту особами.

Ще одна тенденція, яка чітко простежується: для того, аби отримати інвестиції, треба правильно себе позиціонувати. Хоча це діє радше як підсилення уже наявних переваг. Латвія позиціонувала себе як країну, що може стати посередником між російським та європейським бізнесом завдяки поширеності російської та англійської мови. Тож і заробила собі імідж країни, де є високий потенціал до навчання кваліфікованої робочої сили. Естонія заробила інвестиції на

на недорогій кваліфікованій робочій силі. Але це все не матиме ніякого сенсу без забезпечення умов для ведення бізнесу: сприятливого податкового режиму, чесних судів і некорумпованих чиновників.

Ні тут, ні там

Як Україна поки не може похвалитись лідерськими позиціями щодо залучення іноземних інвестицій в Європі, так і Тернопільщина не на вершині рейтингу інвестиційної привабливості з-поміж інших областей. Так, у нас діє програма міжрегіонального та зовнішньоекономічного співробітництва на 2014-2017 роки, яка передбачає низку

і в недофінансуванні, і в географічному розташуванні регіону. Справа у тому, що Тернопільщина не має кордону з країнами-сусідами, тобто не входить у жоден із так званих євро регіонів. Тому і кошти сюди вкладають інвестори менш охоче, ніж, наприклад, у сусідні Івано-Франківщину та Львівщину, пояснює начальник управління інвестиційної, зовнішньоекономічної діяльності та міжнародного співробітництва обласної адміністрації Руслан Кулик. Долучати до свого євро регіону Тернопільщину цим областям все одно, що доглядати бідного родича. Тож часто інвестори цікавляться Тернопіллям, однак полишають його і обирають сусідні області. Показовою може бути цифра залучених інвестицій у рамках проекту ЄС/ПРООН — Тернопілля має за 2011-2014 роки 11 мільйонів доларів, а Вінниччина — 72 млн.

— Оскільки європейці переважно розглядають інтеграцію держав через інтеграцію євро регіонів, нам слід запропонувати їм такий варіант, — каже Руслан Кулик. — Справа у тому, що належність до євро регіону покращує взаємодію з ЄС, збільшує імовірність інвестицій та спільних проектів, обміну досвідом. Тому і працюємо зараз над тим, аби утворити такий євро регіон із Рівненською та Волинською областями.

Хоча інвестицій нам бракує, інвестори все ж звертаються

Зокрема, у другому півріччі 2013 року було 1419 звернень, у першому півріччі 2014 року — 618, у другому півріччі — 605.

— На Тернопіллі інвесторів приваблює наявність кваліфікованої та доступної дешевої робочої сили, зручне географічне положення, наявність достатньої сировинної бази, — коментує пан Кулик. — Однак негативних факторів наразі більше: інвесторів відштовхують і відносини з податковими органами, і аспект перевірок та недосконалого нормативно-правового регулювання, і проблеми у сфері земельних питань, і порядок здійснення ліцензійних та дозвільних процедур, і високі ціни на сировину... Лякає також невеликий обсяг споживчого ринку, недостатньо розвинена інфраструктура.

Однак, як стверджує посадовець, нам є куди розвиватись, і є потенціал. Покращення інвестиційного клімату можливе. Але для цього потрібно поліпшити транспортну інфраструктуру, підвищити ефективність роботи органів влади, дати можливість розвиватись малому та середньому бізнесу.

Оплата праці — на рівні Бангладешу

— На Тернопіллі немає ні важкої промисловості, ні корисних копалин. Тож єдиною сферою, куди можна інвестувати кошти, була аграрна сфера, — коментує тернопільський економічний експерт Ігор Качмарський. — Однак лише до скандалу з «Мрією». А після того, як і ЄБРР, і приватні фонди вклали сюди сотні тисяч інвестицій і нічого не отримали натомість, про нове інвестування годі й говорити.

Загалом, як зауважує пан Качмарський, для того, аби приваблювати інвестиції, в регіоні повинна бути нормальна база та умови для кредитування. База — відсутня, а кредити в умовах, коли нестабільна валюта і неможливо спрогнозувати доходи, ніхто брати не буде.

Експерт прогнозує, що у найближчий десяток років українська економіка буде поставлена на «військові рейки». Тож тернопільському бізнесу цілком можливо зробити кроки до створення підприємств, які працюватимуть на військову промисловість — пошиття форми, взуття, військового спорядження, а також активізація фармацевції, яка продукуватиме медикаменти. Потреба у них, на жаль, неодмінно буде.

З приводу приваблення інвесторів пан Качмарський зауважує, що наш регіон, як і вся країна, завжди будуть цікавими міжнародним корпораціям як джерело дешевої робочої сили.

— Особливо це актуально в умовах знецінення гривні та зростання безробіття, — коментує експерт. — Коли наші люди працюють за 100 євро на місяць і ця сума вважається непоганою зарплатою — це рівень Бангладеш. Це непомерно низька ціна за робочу силу, однак в умовах ринку вона виглядає досить конкурентною. Тому інвестори будуть відкривати філії своїх підприємств в Україні. Але лише тоді, коли на Сході перестануть стріляти, бо ніхто не вкляде свої кошти туди, де триває війна.

Для того, аби приваблювати інвестиції, у регіоні повинна бути нормальна база та умови кредитування. База — відсутня, а кредити в умовах, коли нестабільна валюта, ніхто брати не буде

голошенням на вигідному географічному положенні — буфера між Європою та північними країнами — Росією і Фінляндією. Польща теж наголошувала на тому, що розташована у центрі Європи, транспортних коридорів, що дає доступ до величезної кількості потенційних споживачів компанії, яка захоче вкласти у цю країну кошти.

Україна може робити акцент і на географічному положенні, і

заходів щодо залучення інвестицій. Традиційно в рамках програми проводять різні міжнародні заходи економічного характеру: форуми, торговельно-економічні місії, «круглі столи», бізнес-зустрічі, семінари, конференції тощо із залученням представників міжнародних організацій, фінансово-кредитних установ, іноземних ділових кіл.

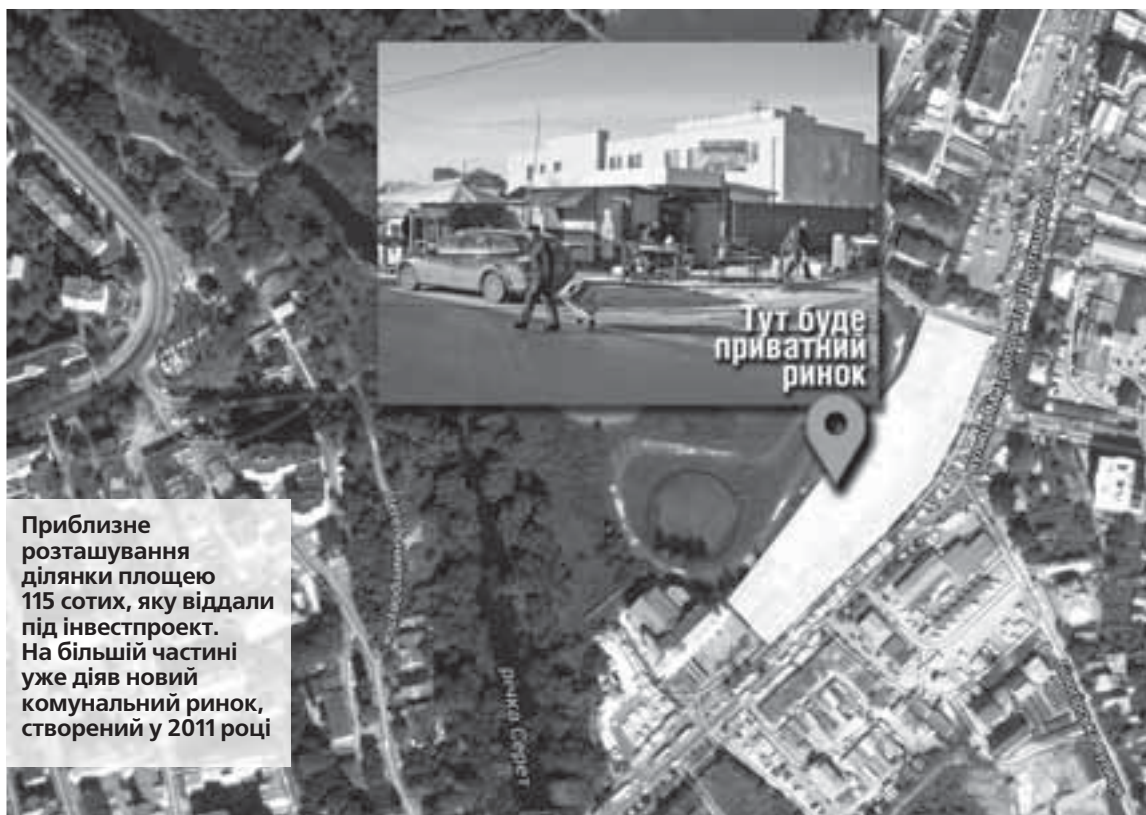
Однак не завжди заходи дають очікуваний результат. Причина —

ЯК У ТЕРНОПОЛІ РИНОК ДЕРИБАНЯТЬ

Мільйони ■ Така ціна інвестиційної обладнання. Фірма, яку створили за вісім днів до оголошення переможця в інвестконкурсі, зможе приватизувати більше гектара міської землі на Шептицького. Місто втратить комунальний ринок та вигідний бізнес

АНДРІЙ ШКУЛА, 0-97-742-35-45,
ANDRIY.SHKULA@20MINUT.UA

Більшість інвестиційних проектів мерії — схема, яка дозволяє оминати земельний аукціон. Ділянки безплатно виділяють комунальним підприємствам, а потім залучають приватників. Місто отримує сумнівну вигоду, а приватник — новобудову та землю.

За такою ж схемою освоюють землю на Шептицького, там, де ринок. Мова про 115 сотих міської землі, на яких з'явиться приватний ринковий комплекс. Інвестор багатомільйонного проекту ТОВ «ВІП-МАРКЕТ» засноване, згідно з даними держреєстру юросіб, у вересні 2013 року — за вісім днів до обрання інвестора. Статутний капітал товариства — 2000 гривень.

Охочих, кажуть, не було

У 2011 році міськрада віддала в постійне користування своєму КП «Матеріально-технічного забезпечення» 80 сотих для розташування об'єктів торгівлі. У березні 2013 року КП додали ще дві ділянки поряд площею майже 8 та 27 сотих. У липні рішенням виконкому доповнили перелік інвестиційно привабливих об'єктів та розмістили на сайті міськради інформацію про пошук інвестора. Інформативність повідомлення дивує: «Оголошується конкурс з пошуку інвестора реконструкції ділянки постійно діючого ярмарку». Ні адреси, ні площі, ні умов. Але зауважили: «До участі в конкурсі не допускаються особи, які... не надали відповідні фінансові документи, які б підтверджували їх фінансові можливості щодо забезпечення виконання умов конкурсу...». Фірма зі статутним капіталом 2000 грн, вочевидь, таки довела свою спроможність реалізувати багатомільйонний проект. Є в ситуації й містичні прояви: фірма подала документи на конкурс тоді, коли її ще не існувало. Кінцевий термін прийому документів — 9 серпня 2013 року. ТОВ «ВІП-МАРКЕТ» зареєстроване 5 вересня 2013 року. Та в мерії знайшли пояснення, про це згодом. Отож на засіданні комісії з відбору інвестора, яка відбулась за вісім днів після реєстрації фірми, товариство одноголосно назвали переможцем конкурсу.

За традицією учасник був один. Переможця затвердив виконком рішенням від 09.10.2013 року.

— У зв'язку з відсутністю конкурсних пропозицій термін конкурсу було продовжено до 11.09.2013 року, — повідомляє прес-служба міської ради. — 10.09.2013 року до конкурсної комісії поступили документи від ТОВ «ВІП-МАРКЕТ». Згідно з умовами конкурсу, розмір статутного капіталу та дату реєстрації підприємства не перевіряли. Адже підприємство може залучати знач-

Реконструкція відбувається в основному на території, де вже стоять торгові ряди та кіоски. У 2011 році міськрада та Сергій Надал вже брались за боротьбу зі стихійною торгівлею

ні додаткові фінансові ресурси. ТОВ надало конкурсній комісії привабливу пропозицію на основі залучення фінансів. Станом на 09.02.2015 року інвестиційний проект реалізовано на 60%. Це свідчить, що інвестор виконує обов'язкову умову конкурсу...

Окрім цього, запевняють у мерії, проект соціально-важливий. Після його реалізації зникне стихійна торгівля в районі вул. Шептицького та будуть створені робочі місця. Покращиться ситуація з паркуванням і умовами для пішоходів.

Не зайвим буде ознайомити читачів з комісією, яка обирає і оголошує переможців конкурсу на інвестування. Її склад затвердили у 2012-му. До неї увійшли: мер Сергій Надал, його заступник Володимир Камінський, начальник управління архітектури Василь Бесага, начальник управління стратегічного розвитку Юрій Дейнека, начальник відділу земельних ресурсів Віктор Кібляр, начальник управління економіки Тетяна Крочак, начальник фінуправління Надія Кучер і за згодою депутати Костянтин Машіпура, Ірина Бурда,

Іван Хімейчук (зараз зам. мера — прим. ред.).

Віддали готовий бізнес

Після затвердження результатів конкурсу уклали тристоронню угоду, під якою підписались виконавчий комітет міськради, комунальне підприємство і ТОВ. Згідно з договором, «ВІП-МАРКЕТ» інвестує свої чи залучені кошти в об'єкт, який потім отримує у власність. Виконком та КП отримують благоустрій території міста чи ремонт комунальної власності у розмірі 5% від проектно-кошторисної документації. На 115 сотих комунальної землі з'являться приватний ринковий комплекс загальною площею 1158 кв.м. Він міститиме адмінкорпус і кафе. Передбачені криті торгові ряди на 100 місць для продажу овочів, 110 місць — для сільгоспвиробників, 30 місць — для гуртової торгівлі. Запланували й площадку для торгівлі з машин на 40 місць. Біля ринку буде парковка.

Крім основної угоди, підписали ще одну — про сплату пайового внеску (6% від суми проекту — прим. ред.) на розвиток інфраструктури міста.

«Загальна сума інвестицій, яка буде вкладена в реалізацію проекту, становить 17 мільйонів гривень», — повідомив заступник мера Володимир Камінський.

— ТОВ «ВІП-МАРКЕТ» повинен сплатити пайовий внесок в розмірі 6% від загальної кошторисної вартості, тобто 1 мільйон 95 тисяч гривень, на створення і розвиток інфраструктури Тернополя, — розповідає начальник управління стратегічного розвитку міськради Юрій Дейнека. — Також підприємство проведе роботи з благоустрою території міста, поточний або капітальний ремонт об'єктів комунальної власності на суму 5% від суми проектно-кошторисної документації реконструкції, тобто 912 тисяч 824 гривні.

У міській раді також повідомили, що підприємство провело будівельні роботи з облаштування водопроводу та каналізації на більш ніж 200 тисяч гривень.

— Загальна сума додаткових витрат понад два мільйони гри-

вень, — повідомив пан Дейнека.

На форумах міста питання реконструкції жваво обговорюють. Та не всі усвідомлюють, що реконструкція відбувається в основному на території, де вже стоять торгові ряди та кіоски. У 2011 році міськрада та Сергій Надал вже боролись зі стихійною торгівлею. Для того і створили новий комунальний ринок із рядами, накриттям, кіосками. Також не всі читачі розуміють масштаби втрат бюджету.

— Ринкова вартість землі у центральній частині міста — 10-20 тисяч доларів за сотку, — розповідає керівник однієї з тернопільських агенцій нерухомості Людмила Басараб. — Але тернопільським забудовникам зручніше отримувати ділянки в довгострокову оренду та будувати. Важко сказати, чи готовий хтось зараз із представників місцевого бізнесу купувати землю. Що стосується, приміром, київських інвесторів, то вони можуть платити такі суми, але їм цікаві ділянки меншого розміру.

Разом з тим, якщо землю продавати на аукціоні, то знайти покупця можна за цінами, нижчими від ринкових. Приміром, можуть зацікавитись бізнесмени, зауважила жінка, які погодяться платити,

Вартість 0,01 га у центрі міста при продажі на аукціоні становить приблизно 3500 грн, вважають у міській раді. Тому, переконують, місто виграло від інвестпроекту

скажімо, по 7000 доларів за сотку. Це спокуслива ціна землі ринку.

Можливі доходи від продажу на аукціоні при заниженій ціні — 7000 за сотку — могли б бути у межах 805 тис. доларів, або 6,5 млн грн (за курсом станом на 2013 р. — прим. ред.). Можлива виручка від продажу землі переважає ту вигоду, яку може отримати місто та КП, у три з половиною рази.

Утім, з такими підрахунками

в міській раді не погодяться. Ціна землі на їх переконання, яку озвучили, м'яко кажучи шокує.

— Вартість 0,01 га у центрі міста при продажі на аукціоні становить приблизно 3500 грн, — повідомляють в мерії. — При загальній площі 1,16 га ця сума становила б приблизно 410 тис. грн.

Звідки в міській раді беруть такі цифри, важко сказати...

Офіс фірми — хата у Пронятині

Звідки гроші на такий масштабний проект та чому, власне, вирішили за нього взятися, ми поцікавились у ТОВ «ВІП-МАРКЕТ». Його засновники, які скинулись по тисячі на статутний капітал, — Іван Сопронюк та Василь Будник. Керівник — Іван Сопронюк. За телефонним номером, вказаним при реєстрації, ніхто не брав слухавки. Тому ми поїхали за місцем реєстрації товариства — у Пронятин, на вулицю Калинову, 6. Офісом там «не пахне» — звичайна одноповерхова хата з мансардою.

— Так, то тут, а що ви хотіли? — запитав чоловік, якого ми зустріли на подвір'ї. Ми представились, пояснили мету візиту. — Ой, ну з цим я вам не допоможу. Залиште телефон, перетелефонують.

Ми залишили свій номер. Та дзвінка так і не дочекались.

Виділяти землю комунальним підприємствам без аукціону можна, кажуть фахівці. Та чи виправдані такі дії — питання непросте.

— Згідно з Земельним кодексом та законами України, передбачено, що продаж земельних ділянок комунальної власності або прав на них здійснюється виключно на земельних торгах, — коментує юрист Роман Суслів. — Земельні торги проводять у формі аукціону, за результатами проведення якого укладається договір купівлі-продажу чи оренди земельної ділянки з учасником, який запропонував найвищу ціну за земельну ділянку або найвищу плату за користування нею. Проте у законах є виняток для комунальних підприємств. Їм можна надавати ділянки у користування без проведення торгів і на безоплатній основі.

Юрист вважає, що землі КП варто передавати для здійснення ними статутної діяльності та заробітку.

— Чи зараховують до такої діяльності участь в інвестпроектах і чи виграє від того комунальне підприємство, питання складне, — говорить юрист. — Потрібно бачити угоду і знати всі деталі проекту.

Міська влада, через КП, віддала під інвестпроект більше гектара міської землі, яка з часом стане приватною. Місто втратило шмат ринкового бізнесу, адже на місці реконструкції діє комунальний ринок... Зробили це все, припускаємо, зважаючи на фінансові можливості інвестора та його створення за вісім днів до визнання переможцем, «прозорість» конкурсу та перипетії з обранням — не за «дякую»... Або ж, можна припустити, що за фірмою стоять «свої». Можливо, окремі чиновники міськради розуміють: перебування біля «комунально-бюджетного корита» не вічне, тож дбають про комфортне майбутнє, поки можуть. Просимо правоохоронців перевірити законність описаної схеми «залучення інвестора» та законність його перемоги і надати редакції результати перевірки.

КАСПЕРІВСЬКІ БРАКОНЬЄРИ МСТЯТЬ ЗА СІТКИ

Резонанс ■

Нападають гуртом, б'ють палицями, пробивають колеса і навіть стріляють. Так зустрічають браконьєри у Касперівцях інспекторів рибоохорони. Звернення до правоохоронців результату не дає, кажуть інспектори

СВІТЛАНА ГРИВАС, 0-96-709-74-60,
SVITLANA.GRUVAS@20MINUT.UA

Трьома пострілами у повітря намагались відлякати касперівські браконьєри працівників рибоохорони, аби ті не заважали промислу. Черговий інцидент зі стріляниною трапився у понеділок, 2 лютого.

На допомогу міліції у рибоохороні уже не сподіваються. Бо, як кажуть рибінспектори, міліція не бачить злочину. Мовляв, і два попередні випадки нападу на працівників контролюючі органи не цікавлять.

— Ми знімали сітки. Побачили трьох чоловіків, які сиділи на березі і пили, — каже рибінспектор Тарас Войцеховський. — Почали підходити. Один з них упізнав мене, бо я й сам родом із Заліщицького району. Він кинувся до берега, мабуть, щоби зняти свою сітку. Ми підійшли ближче, а він кинувся у другий бік, а звіди — у ліс. Згодом звіди почули постріли. Певне, була двостволка. Потім ще один постріл, але вже було чути, що з іншої зброї.

Про випадок інспектори повідомили у міліцію. Там сказали: щоби розпочати операцію, треба все зареєструвати і т.д. Тож на місце міліцію не викликали. У грудні 2014-го, потрапили у подібну ситуацію. Тоді під селом Лисичники одні браконьєри спершу відлякували інспекторів пострілами у повітря. А інші, уже в Касперівцях, напали гуртом на авто рибоохо-

Ці сітки інспектори виявили на Касперівському водосховищі у перший день нерестової заборони навесні 2014 р. Це та ж місцина, де стріляють і нападають на інспекторів, каже Андрій Об'єщик

ронців. Зловмисники порізали колеса та намагались витягнути інспекторів із салону.

— Приїхала міліція, опитала нападників. Ті ж стверджували, мовляв, нічого не було, нічого не бачили, — додає пан Войцеховський. — То навіщо звертатись, викликати їх на місце? Вони ж нічого не роблять.

Правоохоронці Заліщицького району коментувати нам ситуацію щодо грудневого нападу телефоном відмовились. Мовляв, триває розслідування. Усі подробиці — тільки у відповіді на інформзапит.

Мають «дах»

Агресивно реагувати на появу інспекторів у Касперівцях почали після оновлення складу рибоохорони, ще з 2012 року. Нові рибоохоронці почали вилучати сітки, рибу, човни, перевіряти документи у продавців риби на ринку. Браконьєри почали відплачувати — псувати плавзасоби рибінспекторів та відлякувати пострілами, кидати камінням. Як переконані у рибоохороні, без надійного «даху» поводити себе настільки нахабно зловмисники не могли б.

— Заліщицький район — унікальна територія, — каже начальник відділу охорони водних біоресурсів «Тернопільрибоохорони»

Андрій Об'єщик. — Звіди, мабуть, 75% усіх керівників правоохоронних органів. Приміром, така справа, як п'яний водій за кермом, — звична. Ніхто нікого не боїться.

Про те, що справи, пов'язані із нападом на рибінспекторів, просто заминають, свідчить не один випадок розбірок браконьєрів із рибоохороною, додає пан Об'єщик. Так, у ніч із 7 на 8 грудня 2013 р. у тих же Касперівцях 20 місцевих майже чотири години били інспек-

торів та їхній транспорт.

— Викликали ми міліцію. На місце виїхав дільничний із водієм. Слідчий не приїхав, бо у нього того дня був день народження і він святкував, — додає Андрій Об'єщик. — Нині маємо таку ситуацію: справа про побиття наших людей не зрушується з місця. Натомість наших працівників судять за перевищення службових повноважень.

Зокрема, проти працівників рибоохорони прокуратура порушила

кримінальне провадження за статтею 365 «Перевищення влади або службових повноважень». Справа — у суді, уже відбулось близько 20 засідань. Нападників до відповідальності поки не притягують, триває досудове розслідування. Причому, за заявами інспекторів, міліція відкрила провадження за статтею 125 «Умисне легке тілесне ушкодження».

Промислові масштаби

— Якщо інспектори перевищили повноваження, то і проти нападників має бути порушена справа за статтею 345 «Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу», — додає Андрій Об'єщик. — Аж цього року нам вдалось добитись, щоби статтю перекваліфікували. Адвокати кажуть, що ці провадження мали б об'єднати в одну справу.

Як каже пан Об'єщик, у Касперівцях браконьєрство переросло у масштабне явище. Навіть більше, як промислове. У Касперівцях визнають, що проблема із браконьєрством є. Мовляв, скоро із вудочкою не буде де ловити рибу. Але кажуть, що причетні до браконьєрства не тільки місцеві жителі, а й люди з ближніх сіл, сусідніх районів. Однак щодо побиття та стрілянини мають іншу версію.

— Вийджала опергрупа (йдеться про стрілянину у грудні 2014-го), — каже сільський голова Касперівців Володимир Галайда. — Проводили слідчі дії, і виявилось, що ніхто з жителів не стріляв. А стріляли інспектори зі стартового пістолета.

Поскаржились на рибоохорону

Згадувані кримінальні провадження, відкриті через грудневе побоїще, не можуть бути об'єднаними, кажуть у прес-службі обласної прокуратури. Мовляв, справами про перевищення повноважень працівниками правоохоронних органів займається прокуратура, а справами про побиття працівників — міліція.

— 8 грудня 2013 року Заліщицьким РВ внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань за фактом побиття місцевого жителя працівником управління охорони використання і відтворення водних біоресурсів та регулювання рибальства в Тернопільській області, — кажуть у прес-службі. — Вказане кримінальне провадження за підслідністю було скероване в прокуратуру області. У ході його розслідування до прокуратури звернувся ще один місцевий житель із заявою про спричинення йому тілесних ушкоджень працівниками вказаного правоохоронного органу.

За результатами розслідування кримінального провадження прокуратура області скерувала до суду обвинувальний акт стосовно двох рибінспекторів за ч. 2 ст. 365 КК України, тобто за перевищення

службових повноважень, що супроводжувалось насильством та застосуванням спецзасобів.

— Водночас досудове розслідування кримінального провадження за заявами працівників рибоохорони про їх побиття місцевими жителями зараховане до підслідності органів внутрішніх справ, — додають у прес-службі. — Зазначені кримінальні провадження не можуть бути об'єднані в одне кримінальне провадження, оскільки підслідність здійснення досудового розслідування кримінальних проваджень визначена ст. 216 КПК України.

За заклики ігнорувати мобілізацію можна сісти

ЄВГЕНІЯ ЦЕБРІЙ, 0-96-915-39-23,
EUGENIA.TSEBRIJ@20MINUT.UA

Заклики ігнорувати мобілізацію, не брати повістки і не з'являтися у військкоматі останнім часом можна побачити у соцмережах і на різноманітних сайтах.

Користувачі виправдовують це тим, що в Україні воєнний стан не оголошений, відтак мобілізація не передбачається. Тому у різних відеозверненнях та повідомленнях вони закликають ігнорувати мобілізацію. Як кажуть правники, за такі дії можна відповісти за законом, хоча часто вину такого агітатора може бути важко довести. Так, юрист Євген Покопцев

вважає, що притягнути до відповідальності користувачів соцмереж за такі заклики практично неможливо.

— Соцмережі — як велика помийна яма, куди можна легко скинути весь непотріб, — каже він. — Якщо викинути у смітник якийсь радіоактивний елемент, навряд чи когось притягнуть до відповідальності. Так само і з соцмережами. Довести вину особи, яка таким шляхом намагається схилити на свій бік, закликаючи до ухилення від мобілізації, дуже складно. Адже людина може заперечувати той факт, що запис розмістила саме вона. Правникам у такому разі потрібно дове-

сти, що те чи інше повідомлення залишала конкретна людина. Для цього, мабуть, доведеться провести обшук, з'ясувати IP-адресу. Єдиний вихід — заблокувати сторінку надокучливого дописувача.

Трохи іншої думки адвокат Василь Когут. Він стверджує, що за ухилення від мобілізації передбачена адміністративна та кримінальна відповідальність. Відтак заклик ігнорувати мобілізацію розцінюється як підбурювання до злочину.

— Тут усе залежить від того, як підбурюють — законним шляхом чи незаконним, — каже він. — Приміром, якщо якийсь користувач у соцмережі пояснює, що,

аби уникнути мобілізації, можна оформити опікунство над інвалідами, людьми похилого віку — це одне. А коли користувач закликає втікати від мобілізації до лісу чи за кордон — це вже інше.

Якщо такого користувача знайдуть, йому світить відповідальність за тією ж статтею, що й тому, хто ухиляється від мобілізації, додає адвокат.

Зауважимо, що наслідки за ухилення від служби прописані у кількох статтях Адміністративного та Кримінального кодексів України. Отже, порушник може як відбутися штрафом, так і сісти за ґрати.

Нагадаємо, ситуацію нещодавно прокоментував і в.о. військового

комісара Тернопільського обласного військового комісаріату Володимир Катинський. Він сказав, що люди, які так пишуть, працюють на російську пропаганду.

— У нас є законодавча база, яка передбачає проведення часткової мобілізації і без оголошення воєнного стану. У нас оголосили особливий період. І в цей період оголошується часткова мобілізація, — заявив пан Катинський. — Прочитайте чинне законодавство. Якщо у вас є конкретні випадки, хто це пропагує, — можете звертатись в СБУ, щоб цими людьми займалися. А всі заяви, з якими вони збираються апелювати, є незаконними.

ТЕПЛО – В ОДНІЙ КВАРТИРІ, А ПЛАТЯТЬ УСІ

Проблема ■ Мешканці 14-ти квартир будинку на вулиці Над Ставом обурені тим, що мають платити за тепло, якого не отримують. У жеку говорять: проблема зникне, якщо в останній квартирі встановлять індопалення. А доти платити мусять. Юристи радять йти до суду

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 0-95-875-33-60,
IRYNA.BELIAKOVA@20MINUT.UA

Мешканці триповерхівки, що на вул. Над Ставом, 6, обурені. Бо платять за тепло, якого не отримують.

Третій рік люди оббивають пороги різних установ та листуються з комунальниками і чиновниками різних рівнів. У відповідь отримують лише відписки та запевнення, що за тепло таки платити мусять. Хоча у роз'ясненні Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, куди звертались тернополяни, пояснили: люди повинні платити за тепло, якщо більше ніж одна (!) квартира отримує комунальне тепло.

— Нас просто не чують! — з відчаєм говорить мешканка квартири №11 будинку, що на вул. Над Ставом, 6, Олександра Журавльова. — Чому ми маємо платити за теплопостачання, якого не отримуємо? На наше прохання «Тернопільтеплокомуненерго» навіть батарею відрізало у під'їзді. То за що ми платимо щомісяця?

Батареї немає, а платять

Коли ми зустрілись із жінкою, вона дала стос паперів — документів і листів з печатками до чиновників різного рівня. Серед них і те, що назбиралось від жовтня минулого року, коли до рахунків мешканців почали «доплюсовувати» оплату за тепло, якого люди не отримують.

— Батареї у під'їзді немає, за-

лишилися тільки труби, які дають тепло квартирі №8, бо ця квартира єдина, що користується централізованим теплопостачанням, — каже співрозмовниця. — Виходить, нам нараховують оплату за труби, які нам не потрібні. Тільки зайвий клопіт. Скажімо, якщо, не дай Боже, щось станеться, кому телефонувати? Кого кликати? Хто отримує ці гроші?

— Ми зверталися до сусідки, аби встановила індивідуальне опалення... Вона відмовляється. Зараз має субсидії, і їй так добре

«Теплокомуненерго» чи жек?

Жінка додає, вже три роки цю інформацію намагаються донести до комунальників. І до жеку звертались, і до міськради. У відповідь людям присилають папери і роз'яснення з посиланням на постанову Кабміну. Мовляв, платити мусять, бо це є спільна власність.

— Ми звернулися до Міністерства регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України, — каже пані Олександра. — Нам пояснили: власникам квартир належать на правах спільної сумісної власності приміщення загальноного користування та обладнання, яке обслуговує більше однієї (!) квартири. Про це йдеться у ст. 382 Цивільного кодексу України. У нас обслуговує одну. То за що ми платимо?

Рахунки приходять справно, і

кожна з 14-ти квартир оплачує за тепло, якого не отримує. Сума, яку додали до квартплати, — невелика. І залежить від площі помешкання. Але за рік набігає чимало. Скажімо, пенсіонерам недодає тепло оплачувати важко.

Має субсидії, тому вигідно

— Ми звертались до сусідки, аби встановила індивідуальне опалення. Якщо залишити старі батареї і труби — все обійдеться в невеличку суму, слід тільки придбати котел, — бідкаються сусіди. — Міськгаз пропонував безкоштовно встановити лічильник, в кого є колонки. Але сусідка відмовляється. Зараз вона має субсидії, і їй так добре. А ми мусимо платити більше через її труби.

Коли підписували договір із жеком, тарифікація за технічне обслуговування внутрішньобудинкових мереж теплопостачання була 0 грн 00 коп. Невдовзі за цю послугу почали брати по 13,5 коп за 1 кв. м. Однак, обурюються мешканці, їх навіть про це не попередили. А це є порушенням.

Проблема зникне, якщо в останній квартирі буде індопалення

Проблема у вищезгаданому будинку виникла тому, що мешканці усіх квартир встановили індивідуальне опалення і лише в одній залишилося централізоване, пояснив директор ПП «Східний масив» Михайло Дереворіз.

— Постачання тепла до вказаного будинку здійснюється за допомогою внутрішньобудинкової системи, яку потрібно обслуговувати, — каже пан Михайло. — Тому, цю послугу повинні оплачувати всі мешканці будинку.

Відповідно до ст. 382 Цивіль-

— У під'їзді навіть батарею відрізали, залишилися тільки труби, якими йде тепло до квартири №8, — каже Олександра Журавльова. — Чому маємо платити за тепло, якого не отримуємо?

ного кодексу України, навіть якщо одна квартира у багатоквартирному будинку користується централізованим опаленням, мешканці оплачують за утримання внутрішньобудинкових систем, оскільки вони є їх співвласниками.

— Цілком зрозуміло, що мешканці, у квартирах яких встановлене індивідуальне опалення, не бажають здійснювати оплату за обслуговування мереж, — каже Михайло Дереворіз. — Для того, щоб звільнити людей від оплати за обслуговування внутрішньобудинкових

мереж, а це — 13,5 коп. за 1 кв. м, потрібно від'єднати будинок від централізованого теплопостачання. Цей варіант не задовольняє власників квартири, які не мають змоги встановити індивідуальне опалення.

Для розв'язання ситуації, яка склалася, голові ОСББ «Рідний дім» запропоновано підписати договір, згідно з яким усю відповідальність за наслідки у випадку виникнення аварійної ситуації воно взяло б на себе. Проте від голови ОСББ, кажуть у ПП «Східний масив», згоди вони поки що не отримали.

КОМЕНТАР

Василь КОГУТ (58 р.), адвокат.

— Якщо на місцевому рівні нічого вирішити не можуть, мешканцям

треба подавати заяву до суду. Варто найняти професійного адвоката, який у суді допоможе аргументувати позовні вимоги з посиланням на діюче законодавство. Врешті, остаточне слово в подібних спорах — лише за судом. Таке рішення можна згодом оскаржити в судах вищої інстанції.

Тернопільські активісти перевірятимуть Smarsy

МАР'ЯНА ДОХВАТ, 0-97-783-53-39,
MARJANA.DOKHVAT@20MINUT.UA

Систему безпеки Smarsy, яку вже встановили у 10 тернопільських школах, та доцільність виділення на неї коштів із міського бюджету ще потрібно перевірити, вважають тернопільські активісти.

— Декілька років тому ця ж фірма була в Одесі, але під іншою назвою, — каже голова ТМО «Нівроку» Олександр Домбровський. — Тоді цим питанням займалися одеські депутати і вони з'ясували, що сервери цієї програми є в Америці. На тих же серверах

розміщені порносайти. Ця фірма тоді дуже швидко зникла з Одеси. Тепер працює у нас, в Тернополі.

Активісти вважають, що система безпеки Smarsy може бути небезпечною для дітей, які навчаються у тернопільських школах.

— Де є гарантія, що фото дітей не з'являться на порталах педофілів? — каже активіст Володимир Ханас. — Камери відстежуватимуть переміщення школярів.

Активісти вирішили перевірити цю систему, аби дізнатись, куди передається інформація з серверів, де зберігається і хто її може використовувати.

— Крім цього, є питання доцільності виділення коштів на таку систему, — додає Олександр Домбровський. — Ми всі знаємо, які є фінансові прогалини у школах, бракує коштів. Тому цікаво, чи настільки ця програма є потрібною, щоб витратити на неї аж 400 тисяч гривень?

Програма потрібна, унікальна і незамінна, стверджує директор школи №24 Ігор Каразія, в закладі якого нововведення діє другий рік.

— Звинувачення чи припущення — це маячня, — каже Ігор Каразія. — Можливо, це важко було впровадити у школах, де батьки не хотіли

збирати гроші для посвідчень. Але загалом система — хороша і дієва.

Адже будь-якої хвилини, за словами директора, можна отримати повну картину відвідувань школи учнями. Коли батьки підключають sms-послугу, вони також знають, коли дитина зайшла у школу і вийшла звідти.

Ще один «плюс» — електронний журнал чи щоденник. Батьки можуть побачити оцінки дітей. Відповідно, орієнтуватись, чи потрібно школяреві підтягнути предмет. Послуга «домашнє завдання» спрямована на те, щоби учні не намагалися його приховати. Бать-

ки за допомогою програми зможуть побачити завдання додому матеріал і вимагати у своєї дитини його виконання. Оголошення класного керівника чи директора теж є у програмі.

— В Україні складні часи. Скажімо, виникла необхідність терміново евакуувати дітей зі школи, — припускає директор. — Ми вивели учнів на стадіон. Далі потрібно безпечно доправити їх додому. Раніше класному керівникові потрібен був час, аби обдзвонити всіх батьків. Тепер натиском однієї кнопки ми повідомляємо їх, що виникла ситуація і просимо забрати дітей.

ГАСТРОЛЮВАЛИ ЧЕРКАСЬКІ «КАЗКАРІ»

Обман ■ Черкаські шахраї обдурюють тернополян. Вони представляються соціальними працівниками, розповідають про шкodu аптечних ліків і пропонують альтернативу — лікувально-масажний пояс «Супутник». Мовляв, той зцілить від усіх болячок

ВОЛОДИМИР МОРОЗ (2 ШТ.)

Пані Ірина соромиться своїм дітям розповідати про цю ситуацію. Мовляв, шахраї були такими ввічливими, що й незчулась, як придбала у них прилад

СВІТЛАНА ГРИВАС, 0-96-709-74-60, SVITLANA.GRUVAS@20MINUT.UA

Добровільно позбулась тисячі гривень за «диво-пояс», що насправді є електро побутовим приладом, нарікає тернополянка Ірина Ковальчук (дані на прохання жінки змінені — прим. ред.). До її будинку продавці завітали ще 16 грудня. З того часу жінка намагається повернути гроші.

Продавці поясів, як пригадає пані Ірина, повідомляли у кожному квартиру, що прийшли соціальні працівники і розповідатимуть про пільги.

Однак коли пенсіонери повиходили з квартир, почали розказували про обман в аптеках, про шкodu ліків і про те, як допомагає покращити здоров'я лікувально-масажний пояс «Супутник». Той нібито був відомим ще у радянські часи, але доступний тільки для партійної верхівки.

Не лікує, а настрої покращує

— Розказували, що тепер, згідно із соціальною програмою, на кожен будинок для пільговиків у Тернополі виділяють певну кількість поясів, — каже пані Ірина. — І хоч вартість пояса понад

3000 гривень, пільговики можуть придбати за 995 гривень.

До слова, про аналогічний випадок ми писали у матеріалі «Прокинулась і подумала «Ласкаво просимо у клуб дурнів». Утім, тут були задіяні вінницькі

мене. Просили навіть показати посвідчення пільговика. Продавці ще комусь зателефонувала і перепитувала, чи зможуть вони (керівництво — прим. ред.) перевірити моє посвідчення, чи, бува, не підроблене. Далі комусь

ву на повернення грошей навіть чути не хотіли. Тож жінка викликала міліцію, і за її присутності заяву таки прийняли. Але це нічого не дало.

— Підприємець, як зазначено у квітанції Рудь І.В., а продавець — Городецька О.І., — додає пані Ірина. — Шкода, що я раніше не глянула в Інтернет. Про гастролі Рудь уже писано на сайтах.

Повернути гроші не допомогло ані звернення в інспекцію захисту прав споживачів, ані у прокуратуру. У першій інстанції відповіли, що триває мораторій на перевірки. Тож нічого зробити не можуть. А у другій порадили звертатись до суду. 29 січня пані Ірина таки подала цивільний позов до суду.

— Звернулись ми і до муніципальної поліції, — продовжує пані Ірина. — Вони з'ясували, хто орендодавець. Як виявилось, орендарі втекли з офісу, не заплативши за оренду і не залишивши ключів.

Цю інформацію підтвердили й у муніципальній поліції міськради. Щоправда, порадили зверну-

Повернути гроші поки не допомогло ані звернення в інспекцію захисту прав споживачів, ані у прокуратуру. У першій інстанції сказали, що триває мораторій на перевірки. А у другій порадили звернутись до суду

підприємці. Працюють за тією ж схемою.

Насправді пояс є звичайним електро побутовим приладом. Призначений він, як пише в інструкції, аж ніяк не для лікування, а для покращення настрою. При багатьох хворобах застосовувати його заборонено.

— Розіграли цілу виставу, — каже пані Ірина. — Шкода, що я повірила. Мені так соромно, що боюсь навіть дітям сказати. Після розповідей назагал про чудо-пояс шахраї пішли по квартирах пільговиків. Зайшли і до

по телефону давала мені позитивну характеристику, мовляв, вона думає, що я відповідальна. І зобов'язуюсь нікому не передавати цей пояс.

Втекли з офісу із ключами

Врешті після такої психологічної обробки пані Ірина придбала пояс. За кілька годин схаменулась. Наступного дня, 17 грудня, уже вирушила до офісу продавців, щоб повернути гроші. Офіс вони винаймали на бульв. Т. Шевченка, 11. Утім, там про зая-

Тернополяни з біометричним паспортом не змогли отримати шенгенські візи

ЄВГЕНІЯ ЦЕБРІЙ, 0-96-915-39-23, EUGENIA.TSEBRIJ@20MINUT.UA

Тернополяни, які вже отримали біометричні паспорти, не можуть відкрити шенгенвізи.

На таку проблему в редакцію «RIA плюс» поскаржився тернополянин Олег (прізвища прося не називати — прим. авт.). За словами чоловіка, з такою ситуацією зіткнувся не він один. У польському візовому центрі у Тернополі людей із паспортами нового зразка просто відправляють назад.

— Я хотів закордонний паспорт, а дали мені папір. Тепер з ним я нікуди не можу поїхати, — скаржиться чоловік.

Пан Олег — далекобійник, тому шенгенвізу отримати йому потрібно терміново. Інакше залишиться без роботи. Утім, 3 лютого здати документи на шен-

такими паспортами без віз, як і обіцяли? — каже чоловік. — Відповідно, старий паспорт у мене забрали, а новий виявився просто папірцем. Тепер я розумію,

— Старий паспорт у мене забрали, а новий виявився просто папірцем. Тепер я розумію, що зробив дурницю. Мені сказали: «Ви замовляли паспорт — ми зробили». Але мене могли хоча б попередити про цю ситуацію...

генвізу він не зміг.

— Старий паспорт у мене був дійсний ще чотири місяці, а я вирішив зробити новий — біометричний. А раптом у травні запровадять в'їзд у шенгензону з

що зробив дурницю.

Чоловік додає, що вже ходив скаржитися на цю проблему в управління міграційної служби, але там всю вину перекинули на МЗС. Мовляв, воно винне,

що не погодило з посольствами питання щодо біометричних паспортів.

— Мені сказали: «Ви замовляли паспорт — ми зробили», — каже пан Олег. — Але ж мене могли хоча б попередити про цю ситуацію.

Тернополянин додає, що вистояв за паспортом у довжелезній черзі, заплатив за термінове оформлення 1147 грн. І все даремно. Він хоче попередити інших тернополян, аби вони не втрапили у таку ж халепу.

Зауважимо, що проблема, про яку розповів наш читач, стосується всієї України. Візові центри деяких посольств країн шенгенської зони відмовляю-

ться за подробицями до орендодавців — їх знайти можна ТОВ «Рубіс».

— Ми і самі шукаємо орендарів, — повідомили у «Рубісі». — Договір про оренду ми з ними уклали у листопаді до кінця 2015 року. А в грудні підприємець Інна Рудь повідомила, що збирається виїжджати. Мовляв, гроші принесуть працівники. Грошей, звісно, ніхто не передав. Її телефон не відповідає. Нещодавно викликали міліцію, аби разом з ними увійти у покинутий офіс. Чи будемо звертатись до суду, поки що не знаємо, адже пані Рудь живе у Вінниці.

Вихід один — звертатись до суду

26-річна Інна Іванівна Рудь, як йдеться у матеріалах колег, встигла попрацювати у Черкасах. Як свідчать паспортні дані, вона є уродженкою того міста. Працювала разом із «шведськими мальчиками», — так охрестили продавців цього непотребу тамтешні ЗМІ ще у 2012 році. Схема роботи — така ж: називались соціальними працівниками і нав'язували соціально незахищеним верствам електро побутові пояси під виглядом лікувально-масажних.

Що цікаво, «дружать» вони у соціальних мережах з тими ж вінницькими підприємцями, на роботу яких уже скаржились тернополяни. Ті винаймали офіс на Бродівській, 5а. Після публікацій виїхали звідти. Черкаські ж продавці непотребу оселились під носом в Інспекції захисту прав споживачів — на бульв. Т. Шевченка, 11.

Чому продавці утікають після розголосу, невідомо. Адже закон у такій торгівлі не бачить проблем. Офіційно це торгівля побутовими приладами. Тож, як кажуть юристи, єдиний вихід для обдурених — звертатись до суду з заявою, що придбаний товар не відповідає заявленим продавцями властивостям та характеристикам. Мовляв, так найкраще відстояти свої права.

Як пишуть ЗМІ, у кожному місті, де час від часу працювали продавці-«казкарі», на них ще чекають обдурені люди. Мовляв, як зловлять, то «залікують» тими масажерами до посиніння.

ТЕРНОПОЛЯН ЗА МІСЯЦЬ РОЗВЕЛИ НА 50 ТИСЯЧ ГРИВЕНЬ

Шахраї ■ Продаючи фотоапарат, одяг, запчастини до авто і побутову техніку, жителі Тернопілля «влітають» на великі суми, повідомляють правоохоронці. Аби привернути увагу порушників, достатньо лише подати оголошення на одному з форумів безплатних оголошень

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 0-95-875-33-60,
IRYNA.BELYAKOVA@20MINUT.UA

Відколи тернополяни перестали приставати на пропозиції внести певну суму за родичів, які нібито скоїли злочини чи стали винуватцями ДТП, аферисти винайшли новий спосіб «розвести» наших краян.

Тепер під приводом купівлі-продажу в Інтернеті знімають із карток обдурених тернополян усе до копійки. Подібні випадки міліція реєструє мало не щодня. Правоохоронці кажуть, що втрачені кошти повернути важко, але можна.

Міліція встановила — найчастіше телефонують зі східних областей та Київщини.

— Найбільше тернополян постраждало під час купівлі-продажу вживаних фотоапаратів, одягу, запчастин до авто і побутової техніки, — каже начальник сектору зв'язків з громадськістю обласної міліції Сергій Крета. — Поодинокі випадки, коли купували музичні інструменти. Є ошукані, які хотіли продати інвалідний візок.

Щодня у міліції реєструють подібні звернення від тернополян. Люди втрачають все, що у них було на рахунок. А це,

як правило, від кількох сотень до 5-7 тис. грн.

Схема «розводу» приблизно така. Люди дають оголошення на безкоштовному сайті купівлі-продажу.

Шахраї повідомлення переглядають, аналізують і телефонують за вказаним номером, кажуть, що готові купити. Далі повідомляють потенційному продавцеві, що річ потрібна вже і цієї ж хвилини за неї готові переказати кошти. Лише просять повідомити реквізити.

— Продавці повідомляють номер картки, — кажуть у міліції. — Через декілька хвилин до них телефонує інший шахрай з номера, схожого на «приватбанківський». І говорить, мовляв, з вашої картки, номер такий-то, була спроба зняти кошти. Ми хочемо вас захистити. Скажіть нам пін-код. Ми змінимо його. А через деякий час приходять sms, що з рахунку зняли всі гроші.

Часом трапляється все за ще простішою схемою. Продавцеві телефонують і повідомляють, що готові купити річ уже. Тільки просять сказати реквізити. Люди на radoшах розповідають

про усе — номер картки, код, особисті дані, кажуть у міліції. Або шахраї телефонують нібито з банку і говорять, мовляв, вам хочуть переказати кошти, називаючи суму, вказану в оголошенні. Але з картою виникли проблеми. Назвіть пін-код.

— Ми встановлюємо особи більшості цих шахраїв, — каже тимчасово в.о. начальника обласної міліції Олександр Богомол. — Кримінальні провадження направляємо за місцем, де зняли гроші. А це зазвичай східні

області та Київщина.

Повернути видурені шахраями кошти важко, але реально, каже пан Богомол. Скажімо, днями у Запоріжжі затримали групу шахраїв, які наживались подібним методом.

Адже у типових шахрайських схемах, як правило, задіяні кілька осіб. Один телефонує, інший знімає кошти. У банкоматах є камери. І люди, які знімають гроші, часто навіть не знають, що є учасниками злочинної схеми.

КОМЕНТАР

Дмитро ПОЧОВНЮК
(27 р.),

керівник регіонального прес-офісу «ПриватБанку» у Тернополі:

— Від «ПриватБанку» ніколи ніхто не телефонує, аби уточнити персональні дані. Хіба можуть бути дзвінки щодо якості обслуговування. Якщо людина щось продає, йдеться про

сайти безкоштовних оголошень на зразок OLX. Тоді їй достатньо вказати номер картки. Ні прізвище, ні пін-код, ні пароль, який приходить в sms-повідомленнях, ні термін дії картки повідомляти не можна — це все секретні дані.

Якщо вас просять назвати дату і рік народження, дівоче прізвище матері та інші особисті дані або набрати різні комбінації цифр на телефоні, то ви маєте справу з шахраєм.

РЕКЛАМА

ВІКНАР'ОФ
МАЙСТЕР ВІКНАНИХ СПРАВ
ФІРМОВИЙ САЛОН
Відтепер пропонує регулювання та обслуговування металопластикових конструкцій.
К.Острозького 70.
(0352) 42-00-52.
(097)909-49-46.
(097)909-49-43
15 квітня, 6-р-к "Оріон"
(0352) 51-19-25
ClassicLine 400 New
1376⁰⁰ грн

Без подряпин, без бруду-
DANKE
Підвіконня нового покоління
Фінальний розпродаж
-25%
на декор Grigio Azzuro
Rajo Alicante
Alicante de Valencia
РАДОНІТ
Івано-Франківськ, Тернопіль, м.с.Олександрія
вул. Лозовецька, 34А, 42-65-56
www.danke.ua
175 грн
від 131⁴⁰ грн/м.п.

Все для дому
Каміни, топки
Мрамур, камінь
www.kamin-top.com.ua
ГП «Вершина комфорту»
(0352) 42-05-42.
(096) 22-77-337, (050)227-19-68
від 3000⁰⁰ грн

Вхідні двері
MILANO
Виготовлені з листової сталі товщиною від 1 до 2 мм. Посилена тепло і звукоізоляція. Утеплення - мінеральна Вельфаїт асортимент МДФ накладок і полігріп кольорів
м. Тернопіль, вул. М. Кривоноса, 6
тел.: 53-05-00, (093) 315-01-65, (097) 741-95-72
від 3 800⁰⁰ грн

VERTO
ДВЕРІ
-10% на дверні роботи та розсувні системи
Офіційний представник ТМ "VERTO"
РАДОНІТ
www.radonit.com.ua
вул. Лозовецька, 34А, 42-65-56 (перед «Епіцентром») www.verto-doors.com.ua
Ціна за дверні панелі
від 640⁰⁰ грн*

Двері міжкімнатні
Зрошений масив сосни, натуральний дубовий шпон
Готовий виріб до 3 тижнів
модель мас 3 види дизайну
в асортименті
ПОНАД 100
дверей білоруської моделі
м. Тернопіль
вул. 15 квітня, 5а
(«Сільпо», 2 поверх)
(0352) 511-011
(067) 67 41 800
(050) 60 26 100
Формуємо дилерську мережу
1770⁰⁰ грн

СОЛЯНА ЛАМПА
із природної кам'яної солі, вагом понад 250 мкг. р. призначена для моделювання мікроклімату соляних печер, які використовуються з лікувальною метою.
Соляна лампа - гарний подарунок рідним, друзям та собі.
http://www.solatyna.ho.ua/
Соляна кімната у Тернополі, вул. Бродівська, 5а, (район 6-ого магазину).
тел.: 42-46-28, (067) 995-60-14
від 200⁰⁰ грн

Оцінюємо салони краси
Що скажете про Тернопільські сауни?
Постав оцінку своєму ВУЗу
ПОХВАЛИТИ АБО ПОСВАРИТИ ТУТ
20.ua

КОЖЕН ВІДКРИВ СВОЇ СОТНІ МЕТРІВ

Хобі ■ У клубі спелеологів є лікарі, інженери, пожежники, вчителі. У вільний час і за свої кошти вони будують протизсувні укріплення, відкривають нові кілометри печер і досліджують території, де ніколи не ступала нога людини

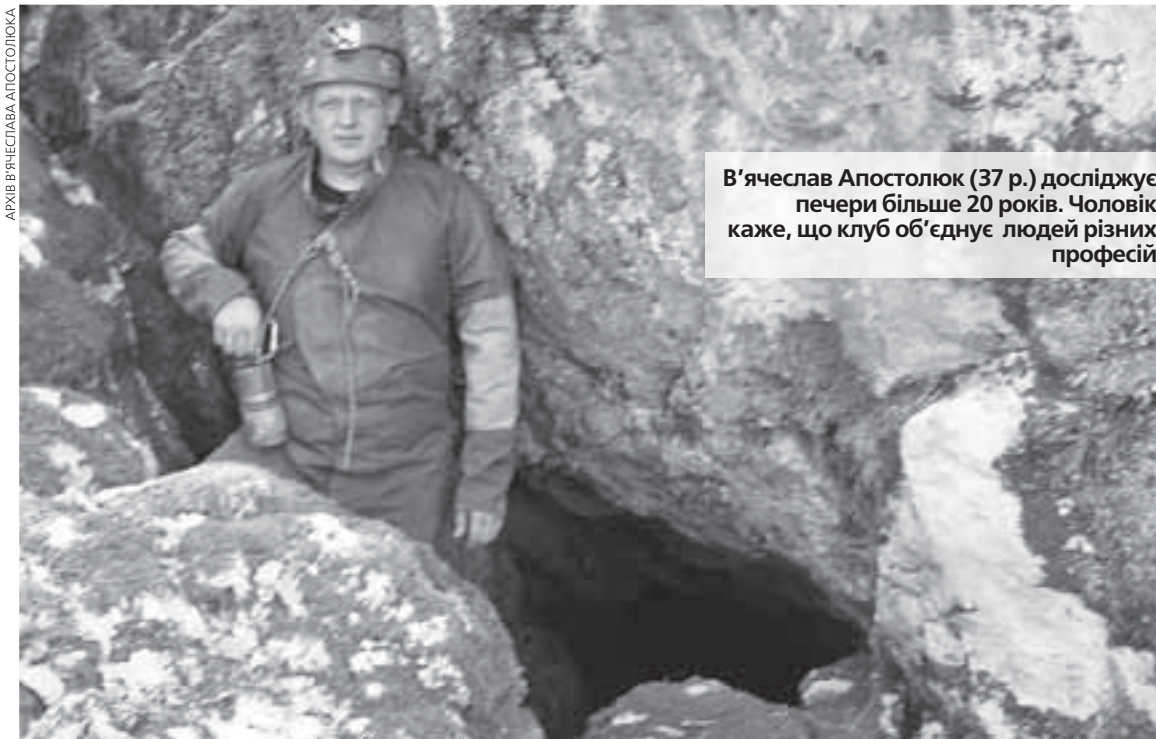
ДІАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,
DIANA.OLIJNYK@20MINUT.UA

Своє захоплення тернопільські спелеологи жартома називають найдорожчим видом мазохізму за свої гроші. Але це не зупиняє їх як мінімум двічі на рік здійснювати великі розвідницькі експедиції, проводити ряд науково-дослідницьких виїздів і запалювати ентузіазмом молодь. Кажуть, що головне у цій справі — не кілометри відкритих печер, а дослідження нових місць. Тим більше, що наші печери дозволяють відчути себе першовідкривачем.

— Ти розвідуєш щось нове, де ще не ставала нога людини. Ось це захоплює найбільше, — зазначає голова громадської організації спелеологів «Поділля» В'ячеслав Апостолок. — Суть не у тому, щоб ставити собі за мету відкрити найбільшу печеру. Головне — процес дослідження нового. Хай це буде 100 метрів, але це буде щось зовсім нове. Кожен із нашого клубу неодноразово мав першопроходження — печери дозволяють це зробити.

Захоплення — від батька

Відкрити нове — це кропітка та цілеспрямована справа, а подекуди просто справа вдачі. Є такі місця, що треба вибирати багато глини, а є місця, що достатньо раз по ка-

В'ячеслав Апостолок (37 р.) досліджує печери більше 20 років. Чоловік каже, що клуб об'єднує людей різних професій

мінцю вдарити — і вже є відкриття. Спелеологи стверджують, що перспективи є. Згідно з останніми дослідженнями, відкрито лише третину печери.

В'ячеслав Апостолок уже 20 років професійно досліджує печери. До того дитяче захоплення розвивалося в туристичному гуртку. На географічному факультеті вузу тернополянин занурився у наукову роботу, тож дипломна була пов'язана з дослідженням печер.

— У мене батько захоплювався спелеологією, він лікар, — розповідає спелеолог. — Тато проводив медичні дослідження про вплив мікроклімату печер на організм людини, тож мені це було цікаво.

До речі, всі члени клубу мають різні професії.

— Я працював рятувальником, раніше викладав у школі. Зараз працюю менеджером на приватній фірмі, — зазначає співрозмовник. — У нас є і бухгалтери, і лікарі, і пожежники, і вчителі, й інженери, і студенти. А це — хобі, як для когось риболовля, полювання чи альпінізм. Цікаво займатися тим, що не перетинається з основною роботою.

За рік — дві експедиції

За останній рік спелеологи з «Поділля» мали дві великі екпе-

диції — вийшли за досліджений периметр «Озерної», просунулися на кілька сотень метрів і дослідили невідому її частину.

Було кілька днів прохідницької роботи, тож зробили топографічну зйомку ходів, визначили перспективні напрямки досліджень.

— Під час другої експедиції ми укріплювали вхід у печеру, аби запобігти аваріям, — продовжує співрозмовник. — Якщо цього не робити, є потенційна загроза для тих же дослідників. Проект укріплення був створений ще нашим покійним учителем Юзефом Зімельсом. Вхід у печеру розміщений у «лійці», і через оранку земель є постійна загроза зсуву ґрунту. Роки пішли на те, щоб пояснити місцевим: чим ближче до входу в печеру вони будуть орати, тим менше того поля будуть мати. І вже чотири роки поспіль там по 20-30 метрів відступають від входу. Ми з 2012 року збираємо кошти і власними силами все робимо. Останнього разу вставили у вхід бетонні кільця, зверху зробили протизсувні укріплення.

Коли спелеологи завершать роботи, вхід матиме вигляд бункера, буде захищеним від потрапляння води і ґрунту. Однак для повної реалізації задуманого бракує і рук, і коштів.

— Цього року важко і емоцій-

но, і фінансово. Усі кошти йдуть на допомогу волонтерам і нашим із клубу, які зараз в АТО, — розповідає пан Апостолок. — А раніше ми часто виїжджали в експедиції не тільки в нашій області, а й за кордон.

Знаходили кістки печерних ведмедів

Новий район печери «Озерної», який зараз досліджують спелеологи, назвали «Ведмежим», бо там знаходять багато кісток і скелетів печерних ведмедів.

— Цей район дуже цікавий, — зазначає він. — Думаю, якщо там провести детальне дослідження, крім кісток печерного ведмеда, можна знайти і кістки гієн, і шаблезубих тигрів. Вже майже 6 км ходів нанесли на карту. Згідно з попереднім аналізом тих знахідок, ведмеді жили в цій печері в проміжку 120-60 тисяч років тому.

На жаль, детально вивчити новий район зараз не вдається через його віддаленість і відсут-

ність професійного палеонтолога. Запросити фахівця теж не вдається. І з Харкова запрошували, і з Чернівців. Але вони, як тільки дізнавалися, де це, відмовлялися від участі в експедиції. Як пояснює спелеолог, у той район не просто дістатися. Двоє-троє підготованих і знаючих маршрут чоловіків, які не несуть вантажу, можуть дійти на місце за 2,5-3 години. А якщо йти з інструментом, продуктами, то лише до підземного табору експедиція добереться за 7-8 годин.

— «Озерна» зараз має загальну довжину ходів 136 км. Туди-назад дуже не побігаєш, тому ми маємо в печері чотири базові табори для життя, — розповідає спелеолог. — А вже від них ходимо з мінімальним обладнанням на дослідження. З киснем у печері немає проблем, бо вона давно перейшла в суху стадію свого існування. Там є багато тріщин і хороша циркуляція повітря.

Печери можуть об'єднати

— Цього року великих експедицій не плануємо, — каже В'ячеслав Апостолок. — Зараз буде нечисельний виїзд в «Озерну», пойдуть до п'яти чоловік. Будемо досліджувати новий район — наближатися в напрямку «Оптимістичної», але в обхід.

— До речі, об'єднати печери «Оптимістичну» з «Озерною» теоретично можна, але не так, як пропонують деякі гарячі голови, дивлячись на карту, — пояснює дослідник. — Навпростець їх об'єднати не вдасться, бо від найближчої точки «Озерної» до найближчої точки «Оптимістичної» немає гіпсів. Крім того, йдеться не про 400 м, а про всі 800-1000 м. Єдиний можливий шлях їх з'єднати — в обхід, де є гіпси, пустоти. А це принаймні 3,5 км шляху, на яких може поміститися, умовно кажучи, 150 км ходів. Ми не ставимо собі за мету об'єднання печер. Ми працюємо в тому районі, бо там є перспектива. Адже далі є нові ходи, нові масиви.

ДОВІДКА

Спелеоклуб «Поділля» — найстаріший клуб в Україні, який працює без перерви з березня 1960 року. Усі, хто цікавиться спелеологією,

збираються у на Листопадовій, 8 по вівторках і четвергах з 19.00. Навчальну групу для охочих досліджувати печери набирають з вересня.

Загубитися можна, знехтувавши безпекою

ДІАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,
DIANA.OLIJNYK@20MINUT.UA

Найгучніша історія з порятунку спелеолога була на Тернопільщині у 2009 році, коли учасника тернопільської експедиції команда рятувальників зі всієї України шукала три дні.

— Хлопці робили дослідження в одному із залів і попросили Андрія зачекати, щоб вони на голос могли зорієнтуватися, де перебувають. А він не хотів чекати їх і пішов робити своє відкриття. Хоча відкрив гарний новий район, його шукали три дні. Слава Богу, усе щасливо закінчилося, — пригадує голова спелеоклубу «Поділля» В'ячеслав

Апостолок. — У печері не можна пересуватися самому, як мінімум двоє-четверо чоловік мають бути, щоб у разі потреби можна було допомогти. Це міжнародні норми.

Перше правило для тих, хто загубився, — залишатися на місці. Людина має вибрати найбільш комфортне місце — зал чи перехрестя тунелів, заспокоїтися і чекати.

— Для людини, яка загубилася, це трохи дивно звучить, але це допоможе тим, хто її шукає, — зазначає пан Апостолок. — Помилкою є вважати, що треба самому намагатися знайти вихід. Як показує досвід — тільки більше часу піде на пошуки. Адже район пошуку розбивають на кварта-

ти. Після пошуку їх «закривають» по одному — більше туди рятувальники не повертаються. Якщо людина буде переміщуватися, а квадрат закрийють, то її пошуки ускладняться.

До речі, на самоті в печері найважче зберігати спокій.

— Людина не може дуже довго перебувати в стовідсотковій тиші і темряві. За 10-15 хвилин починається захисна реакція організму, тобто ви відчуваєте так, нібито ви не самі, — каже спелеолог. — Починаєте чути шурхіт, здається, ніби вже щось бачите у темряві.

Крім того, час у печері минає зовсім інакше, ніж зовні. Людина не відчуває часу. Якщо їй здаєть-

ся, що вона просиділа в печері годину, то насправді пройшло дві години.

— Були випадки, що і я губився, не те, що губився, просто збивався з дороги, але це було на кілька годин, — пригадує пан Апостолок. — Маю компас і карти, але якщо я знаю, що пішов на схід, то маю повертатися на захід. Головне — не панікувати. За годину чи дві повертаюся назад.

Через обвал чи зсуви, як каже спелеолог, у печерах не застрягають. Переважно трафункки б'ють через нехтування технікою безпеки.

Недбалості печера не пробачає. Найчастіше помилки закінчують-

ся синцями, вивихами, рідше — переломами.

— Не можна стрибати в печері, — зазначає спелеолог. — Коли спускаєшся — мінімум три точки опори має бути. І каска на голові. Всі нехтування потім призводять до вивихів, забоїв.

Крім того, коли хтось йде у печеру, треба зареєструватися у відповідному підрозділі МНС.

— Перед поїздкою потрібно зателефонувати рятувальникам, а після поїздки зателефонувати, що все гаразд, — каже спелеолог. — Ми ведемо облік і вимагаємо від студентів, які йдуть самі, щоб попереджали, куди вирушають, де зупиняться і коли повернуться.

ЦЕРКВА «ВІДРОДЖЕННЯ»: НЕ ВІДСТАВАТИ ВІД ЖИТТЯ

Віра ■ Наголос на роботу з людьми, які ще не знайшли Бога, численні соціальні і благодійні проекти, постійна праця з дітьми і молоддю, війна на Сході та її наслідки для душ — це ті проблеми, якими живе тернопільська церква «Відродження». У місті вона — з 1994 року

Робота з дітьми і молоддю — один із пріоритетів церкви «Відродження». Тут працюють численні клуби, проводять щорічний табір

Церква «Відродження» у Тернополі — єдина. Ця євангельська релігійна організація не входить до жодного з протестантських об'єднань, але співпрацює з усіма, хто готовий до цього, говорить пастор Богдан Мудрієвський.

Прагнення йти в ногу з часом, за словами Богдана Мудрієвського, — життєво необхідне для церкви. Адже вона не має права відставати від людей.

— **Ваша церква вирізняється власною назвою — «Відродження». Вона є не тільки у Тернополі?**

— Це справді власна назва однієї нашої церкви. Належимо до протестантських церков євангельського напрямку. На сьогоднішній день дуже багато цих церков не входять в жодне з об'єднань. На Тернопільщині їх є приблизно 15. Між нашими церквами, священиками існує комунікація, яка дозволяє мати хороше стосунки.

— **З якого часу церква «Відродження» існує у Тернополі?**

— Церква заснована у 1994 році як одна зі створених при п'ятидесятницькій євангельській місії «Вифлеєм». У період розпаду Радянського Союзу ми заснували церкви на Східній Україні, в Росії. Декілька церков, серед яких — церква «Відродження», заснували у Тернополі. Тут я залишився і служу пастором. Почалося все з того, що ми видрукували афіші, розклеїли їх і запрошували людей на богослужіння. Змінили приблизно 10 місць, які орендували. Тепер маємо власне приміщення у частині будівлі колишнього Будинку культури «Текстильник». Наша церква починалася як молодіжна. Тепер серед вірян є і молодь, і літні люди.

— **Тобто люди уже подорослішали в церкві й тепер ходять сім'ями?**

— Так, є наступність. Але головну увагу ми акцентуємо на людях поза межами церкви. Шукаємо тих, хто далеко від Бога. Намагаємося допомогти їм налагодити особисте життя з Богом, врегулювати сімейне життя, правильно ставитися до дітей. Влаштуємо акції, клуби, служіння в невеликих колах, концерти, святкування, навчання, біблійні школи. І під час цього з'являються нові церкви.

— **Як ви спілкуєтеся між громадами?**

— Більше 10 років існує Пасторська рада Тернопільщини. При-

ходять баптистські, євангельські п'ятидесятницькі, харизматичні пастори з церков, що не входять до жодного з об'єднань. Ми приймаємо спільні рішення, обговорюємо плани.

— **Чи змінилися напрямки духовних пошуків людей із часу, коли виникла ваша церква?**

— Уже не раз обдумував це питання. Вакуум Божого слова, Біблії зник. Раніше, якщо ти мав Біблію і знав її, ти претендував на те, що можеш комусь допомогти, навчити чи дати щось. Люди відчували голод духовної інформації. Ми набирали у біблійні школи охочих з вулиці — на це був попит. Сьогодні є доступ до всіх джерел біблійної і духовної інформації у всіх видах. Дух змінив акцент: раніше люди шукали інформацію, а тепер церква повинна йти до лю-

гельський чи харизматичний рух мав ряд причин. І я впевнений, що зачатком цього всього була благодать і дія Святого Духа. Це стосується кожної християнської конфесії. Але з огляду на обставини особливості кожної церкви кристалізувалися і вимальовувалися в ту чи іншу догматику. Я не думаю, що більшість людей у цьому прагне розібратися. Але відмінності справді роз'єднують, бо люди, які належать до тієї чи іншої конфесії, часто є ревнивими. Розрізненість виникає на підставі амбіцій. Коли ж виникали справді головні проблеми, як-от неспокій і смерті на Майдані під час Революції Гідності, керівники конфесій сходилися і питання того, хто краший, більший чи менший, не було. Спільно думали, як зберегти людей і реагувати на ситуацію,

стають просто відвідувачами церкви, а чи приєднуються до неї, як до Тіла Христового. Якщо стається останнє і вони стають активними членами церкви, Дух Святий їх змінює. Коли ж вони просто приходять на традиційні свята у церкву, то просто віддають данину традиції й обрядам, а глибоких змін, на жаль, не відбувається...

— **Як зачепили Вашу конфесію останні події в Україні: революція, окупація Криму, війна?**

— Багато людей їздили на Майдан. Тепер багато їздять на Схід. Збираємо пожертви, гуманітарні вантажі. Допомогаємо армії, правоохоронцям. Церква — безпосередня частина суспільства, в якому перебуває. І якщо ми хочемо, щоб люди змінювалися, ми повинні жити життям народу, його проблемами, акцентами, переживаннями. Безпосередньо у нашій церкві теж є біженці — чотири-п'ять сімей. Як вони нас знайшли, я навіть не знаю. Одні говорили, що йшли у центр зайнятості, зайшли до нас, познайомилися і залишилися. До речі, є сім'я, яка живе у католицького священика і ходить до нас. І він дуже толерантний. Наші люди також беруть до себе парафіян з інших конфесій. Це не проблема, бо біда — спільна.

— **Віруючі вашої церкви є серед воїнів АТО?**

— І призивають, і воюють. На пасторській нараді піднімали це питання. Один пастор сказав просту річ: «У нас є три варіанти відповіді на питання: 1. Ми маємо Батьківщину, яку потрібно захищати, як і свій дім. Призивають — йди; 2. Якщо маєш пацифістські погляди, йди і пиши заяву на альтернативну службу; 3. Втікаєш — готуйся до тюрми». До слова, один чоловік із нашої церкви готується, аби стати капеланом. Мій товариш — також пастор, уже там. Там не дивно побачити в руках хлопців Біблію чи Євангеліє...

— **Назвіть головні проекти, які втілюєте...**

— Є постійний клуб Jump, розрахований на дітей 7-12 років. Start up — для 13-17-річних. Діє недільний клуб «Компас» — для всіх дітей, робота в якому спря-

мована на підготовку і проведення щорічного молодіжного табору. З дітьми працюємо, орієнтуємося на вікові можливості і зацікавлення. Напрямок — розвиток, навчання. Увагу приділяємо практиці — навчанню англійської мови, участі у громадському житті, ручній праці, іграм. Також є реабілітаційний центр для алкоголіків і наркоманів, які хочуть змінити своє життя. Маємо телепрограму «Справжня ціна» на «TV-4» уже років 15. Щороку організуємо різдвяні та пасхальні акції на вулицях. Аналогічні — до Дня дитини.

— **Які маєте проблеми?**

— Найбільша проблема для церкви — досягати до людей. Я не хотів би, щоб церква стала архаїчною, а тому вона повинна йти за життям. Хоча люди за технологіями не ховаються, але усі ці речі стають частиною їхнього життя. Наприклад, з історії ми знаємо, що Кирило і Мефодій перші зробили переклад Біблії слов'янською мовою. Тоді це були передові технології, завдяки цьому Боже Слово стало ближчим до людей. Аналогічно тепер. Водночас нам потрібно бути обережними, щоб не стати частиною гріхів, які ці технології супроводжують. Приклади — мода і межі пристойності; шлюб за контрактом.

— **Як складаються відносини з іншими конфесіями?**

— Ми є в Раді церков. Стосунки там доволі поверхневі, але коли ми виступаємо з ініціативами — прибирання міста чи дитячі фестивалі, то практично всі конфесії до цього приєднуються. Межі неприязні за 20 з лишком років стерлися. Колись, бувало, євангельська церква сприймалася, як рівна секті. Сьогодні такої агресивності не бачу.

— **Чи є у вас місцеві друковані ЗМІ? Інтернет-сторінки?**

— Є сайт: revival.te.ua. Діє канал «Церква «Відродження» на Youtube, де транслюємо богослужіння, випуски програми «Справжня ціна». Маємо свою відео- та аудіостудію. Бачу, що люди гуртуються у соцмережах, де створюють спільні проекти.

— **Я не хотів би, щоб церква стала архаїчною, а тому вона повинна йти за життям. Водночас нам потрібно бути обережними, щоб не стати частиною гріхів, які супроводжують нові технології**

дей. Шукати сфери, де вона може служити. Проблематика — та ж, що і колись. Це труднощі у сім'ях, діти, розлучення, конфлікти, гроші, плани. Військовий конфлікт на Сході додає нове і загострює усе назване. Думаю, будь-яка церква, незалежно від того, православна, католицька чи євангельська, якщо вона шукатиме спасіння і допомогу для людей, матиме успіх.

— **Що, на вашу думку, роз'єднує християн?**

— Мені легко характеризувати відмінності між православними, католицькою та протестантськими церквами. Але й тут різниця — у 1,5-2% поглядів. Відмінності торкаються обрядовості та історичних поглядів на ту чи іншу подію. У випадку протестантських конфесій різниця може становити 0,3%. В основі різниці між протестантськими конфесіями — історичні відмінності, які потім були накладені на догматику. Баптистський, п'ятидесятницький, єван-

щоб не було різанини, грабунків. Знаходили швидко розуміння.

— **Вам часто доводиться пояснювати людям причини роз'єднання?**

— Ставити питання про різниці особливо притаманно людям, які були в одній церкві, й потрапляють в іншу. Вони порівнюють і шукають відповіді. Їм доводиться пояснювати, і це — постійна робота, яку доводиться час від часу робити. Я не хочу говорити, що ми у чомусь ліпші чи гірші. У цьому питанні повинна бути толерантність. Бо якщо людина приходить до церкви — це дія Духа Святого в її серці. Адже тягне її не тільки потреба, а й відповідь на цю потребу. Раз людина прийшла — це крок через перешкоди, внутрішні поняття, стереотипи. Я неодноразово бачив, як у нашій Катедрі молоді люди ставали на коліна і плакали. Я можу впевнено сказати, що це дія Духа Святого. Питання в іншому: як надалі ці люди вчать-ся в церкві, як міняються? Чи вони

2015 ПОСІВНИЙ

Agro Gold MIX пропонує високоякісний **КОМБІКОРМ** за сучасною рецептурою для свійських тварин

ЗАПРОШУЄМО ДО СПІВПРАЦІ ДИЛЕРІВ, ФЕРМЕРСЬКІ ГОСПОДАРСТВА, ПТАХОФАБРИКИ
 Адреса керування: м. Коломия, вул. С. Наливайка, 2; тел. факс: +38 (03433) 4 14 01 тел. моб. (050) 434-88-00, (050) 374-88-89

Магазин «Від зернятка до лопатки» пропонує широкий вибір:

- Насіння
- Вазонів
- Приладдя для господаря

м. Чортків, продуктовий ринок
 тел. (066) 360-62-54

ПП «Захід-Агроінвест»
 м. Ланівці, Тернопільська обл., вул. Загребельна, 5
 тел. (067) 208-11-70, (03549)2-13-60, (0352)22-36-37

- **ЗАКУПОВУЄ:** соняшник, ріпак, сою, кукурудзу, пшеницю, ячмінь
- **РЕАЛІЗОВУЄ:** олію та макуху соняшникову, ріпакову, соєву, пелети, борошно, висівку
- **ПЕРЕРОБЛЯЄ:** на давальницькій основі соняшник, сою, ріпак та пшеницю

Культура	Лютий	Березень	Квітень	Травень
	28	1-2, 29-31	14-16, 28-30	27-29
НАЙСПРИЯТЛИВІШІ ДНІ ДЛЯ П				
Базилік	10-14, 20-22	9-14, 19-22	6-10, 17, 20-21	3-7, 13-14
Баклажан	1-2, 10-12, 18	9-11, 17-22, 28	13	11-14
Виноград	10-12	9-11, 14-16	11-15	8-12
Горох, бобові	10-12	9-11	13, 17, 24-26	11-14, 21-26
Диня, кавун	1-2, 10-12	9-11, 19-22, 28	6-8, 17, 24-26	3-5, 13-14
Суниця садова	20-22	19-21	17	3-5, 13-14
Кабачок, патисон	10-12	9-11	6-8, 13, 17, 24-26	3-5, 11-14
Капуста рання	10-12, 20-22	9-11, 17-22	6-8, 13, 17	3-5, 11-14
Капуста пізня	5-7, 10-12, 20	4-6, 9-11, 19-22	1-3, 6-8, 17	3-5, 13-14
Капуста цвітна	1-2	9-11, 17-22, 28	6-8, 13, 17, 24-26	3-5, 11-14
Картопля	18-24	17-23	17-21	3-5, 11-14
Кукурудза, злаки	1-2	9-11	6-8, 17	3-5, 30-31
Цибуля порей	3-5, 8-12	3-4, 7-11	3-8	3-5, 13-14
Цибуля зелена	3-5	3-4, 19-25	17-21, 26-27	13-19
Цибуля ріпчаста	20-24	19-25	17-21	13-19
Малина	10-12	9-11, 19-22, 28	6-8, 17, 24-26	3-5, 13-14
Морква	5-7, 18-22	4-6, 17-21	1-3, 6-8, 13, 17, 24-26	3-5, 11-14, 21-23, 28
Огірок	1-2, 10-12, 20-22	9-11, 19-22, 30	6-8, 17, 24-26	3-5, 13-14
Перець солодкий	1-2, 10-12, 20	9-11, 19-23, 28	6-8, 17, 19, 24-26	10-14
Перець чилі	3-5, 20-23	3-4, 19-22, 24-25	17, 20-21, 26-27	13-14, 17
Петрушка	1-2, 5-7	4-6, 17-22, 28	1-3, 6-8, 17	3-5, 11-14
Соняшник	1-2, 13-14	12-14	6-10, 13, 17, 24-26	5-7, 11-14
Помідор	1-2, 10-12, 20	9-11, 19-23, 28	17-19, 24-26	13-17, 21
Редиска	18-24	17-23	1-3, 13, 17, 20-21	17-19, 21
Редька	18-22	17-21	1-3, 6-8, 26-30	3-5, 11-14
Салат	10-12, 20-24	9-11, 19-23	6-8, 17-19	3-5, 13-14
Буряк	1-2, 5-7, 10-12, 18-22, 24-26	4-6, 9-11, 17-21, 24-25, 28	1-3, 6-8, 17, 20-21, 24-26	3-5, 17-19, 21-23, 28
Селера	1-2, 5-7, 10-12, 18-22, 24-26	1, 4-6, 9-11, 17-21, 24-25, 28	1-3, 6-8, 13, 17, 20-21, 24-26	17-19
Смородина	10-14	9-14	8-10, 17, 20-21	13-14, 17
Гарбуз	10-12	9-11	6-8, 13, 17, 24-26	11-14, 21
Кріп	8-12, 24-26	7-11, 14-16	3-8, 11-13, 17, 20-21	1-5, 8-10, 30-31
Квасоля	5-7	4-6, 17-19	1-3, 13, 17, 24-26	11-14, 21
Квіти з цибулини	1-2, 20-22, 24	4-6, 9-11, 19-21	1-3, 6-8, 17, 20-21	17-19, 21
Квіти з насіння	10-12, 15-19	9-11, 14-16, 17	6-8, 11-13	3-5, 8-12
Часник	20-24	19-23	17-19, 26-27	14, 15-17
Шпинат	24-26	24-25	20-21	17-19
Щавель	1-2, 5-7, 10-12	4-6, 9-11	1-3, 6-8, 17, 20-21, 24-26	3-5, 13-14, 21-23, 30
Культура	Лютий	Березень	Квітень	Травень

КАЛЕНДАР

Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень
	26-28	26-28	24-26	23-25	7-9, 22-25
ПОСАДКИ ТА ПЕРЕСАДЖЕННЯ КУЛЬТУРНИХ РОСЛИН					
1, 17	1-3, 9-11, 29-30	1, 7-8, 11-12, 24	3-5, 7-9, 30	1, 4-5, 26-28	1-3, 28-30
	7-11	4-8	3-5	—	5-6
	4-8	4-6	1-2, 18-22, 27-30	14-18, 21-22	11-16, 19-21
1-23	7-11	4-8	3-5	—	5-6
4, 30-31	9-11, 18-19, 29	7-8	3-5, 30-31	1, 26-28	5-6
4, 30-31	18-19	15-16	3-5, 11-13, 20-22	1, 16-18, 26	14-16
4, 21-23	7-11, 29	4-8	3-5	—	5-6
4, 30-31	7-11, 29	4-8, 11-12	3-5, 7-9	4-5	5-6
4, 30-31	13-15, 22-24	—	30-31	26-28	1-3, 28-30
4, 21-23	7-11, 18-19	31	1-2, 28-31	1, 26, 28	—
9, 28	13-15	19-21	16-17	12-13	10-11, 11-16
11	—	—	30-31	1, 26-28	—
4, 30-31	9-11	7-8	3-5, 30-31	1, 25-28	—
	9-13	7-12	3-8, 30-31	2-5, 26-30	1-3, 28-30
	9-15	—	—	1-5, 26-30	1-3, 26-30
4, 21-23	9-11	7-8	3-5	1, 16-18, 26-28	5-6, 14-16
3, 30-31	18-19	15-18	11-13, 16-17	8-9, 12-13	10-11, 14-16
4, 21-	9-11, 18-19, 29	7-8, 15-18, 24-25	30-31	1, 26-28	—
	9-10	7-10	3-7	2-3, 29-30	4-6
7, 19, 24	9-11, 13-15	7-8, 11-12	3-5, 7-9, 30-31	1, 4-5, 26-28	1-3, 28-30
4, 30-31	7-9, 22-24, 29	19-21, 24-25	1-2, 28-31	1, 26-28	10-11
4, 21-23	1-3, 7-11, 29-30	4-8, 31	1-5, 28-31	1, 26-28	5-6
1-23	9-13	7-10	3-7	2-3, 29-30	5-6
1-23	13-15, 18-19	15-16	11-13, 16-17	8-9, 12-13	10-11
2, 24-25	7-9, 20-24, 29	4-6, 17-21, 24-25	13-17	10-13	10-11, 14-16
7, 30-31	9-13	7-10, 24-25	3-7	2-3, 29-30	14-16
9, 3, 30-31	13-15, 18-19	15-16	11-13, 16-17	8-9, 12-13	10-11, 14-16
	13-15, 18-19	15-16	11-13, 16-17	8-9, 12-13	10-11, 14-16
7-19, 21	9-11	7-8, 11-12	3-5, 7-9	4-5	1-3, 5-6, 14
1-23	7-11, 18-19	4-8, 15-16	—	16-18	5-6
1, 13-14	4-6, 9-11, 13-15	2-4, 7-8, 11-12, 21-25, 29-31	3-5, 7-9, 30-31	1, 4-5, 26-28	1-3, 28-30
1-23, 26	7-11, 18-19	4-8	3-5	—	5-6
1-23	13-15, 18-19	15-16	11-13, 16-17	8-9, 12-13	10-11, 14-16
1, 30-31	4-9	2-6, 29-31	28-30	16-18, 21-22	14-16, 19-21
7, 24-25	9-13	7-10, 17-19	3-7, 13-15	2-3, 10, 26-30	26-28
	13-15	11-12	7-9	4-5	1-3, 28-30
4, 30-31	9-11	7-8, 11-12	3-5, 7-9, 30-31	1, 4-5, 26-28	1-3, 5-6, 28-30
Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень

ПІДШИПНИКИ
 для промислової та с/г техніки, для легкових та грузових автомобілів
ПАСИ КЛИНОВІ
 для імпортованих комбайнів
САЛЬНИКИ

м. Тернопіль, факс (0352) 22-05-93, моб. (067) 354-70-97

Даємо Тернополю ціну з заводу
ПРОПОНУЄ АСОРТИМЕНТ
МЕТАЛОПРОКАТУ:

• Арматура • Круги • Квадрати • Швелер
 • Балка • Катанка • Листи • Труби • Кутники

м. Тернопіль, вул. Поліська, 6
 тел. (0352) 43-01-01

ПЕРШЕ
 АВТОМОБІЛЬНЕ
 РАДІО

91.7 FM
**АВТО
 РАДІО**

WWW.AUTORADIO.UA

Віталій КУРИЛОВИЧ (40 р.)

Загинув біля Слов'янська 29 травня в гелікоптері разом із ще 11 солдатами та генералом Сергієм Кульчицьким. Останній також мав стосунок до Тернополя — жив і працював у нас кілька років. Віталій Курилович народився та вчився у нашому місті. Проте увесь службовий шлях — 22 роки, від рядового солдата до офіцера — начальника групи бойової підготовки, пройшов у Павлограді, у військовій частині №3024. Майор мав дружину та двох синів — 19 і 10 років.

Віктор СЕМЧУК (23 р.)

Загинув 19 червня у бою біля Ямполь на Донеччині. Був снайпером-розвідувальником. Більше ста машин супроводжували тіло героя додому. Також дорогою до його села люди виходили на трасу із запаленими свічками. Юнак родом із села Запав'є Тербовлянського району. Навчався у Львові, у військовому училищі.

Олег ГУЛЬКО (42 р.)

Загинув 7 липня під Луганськом. Родом із Заліщиків. Чоловік служив у батальйоні «Айдар». Він був у «Самообороні Майдану», а потім поїхав на Схід захищати Україну. Тож після загибелі спочатку з ним прощались майданівці у Києві, а потім повезли Героя додому. Дорогою з загиблєм прощались жителі Тербовлі, Тернополя тощо. Чоловіка згадують як дуже доброго та сміливого. В останню путь його проводжали 9–10 липня.

Микола РУСНАК (39 р.)

Загинув 11 липня під Зеленопіллям Луганської області, потрапивши під обстріл «Градами». Був оператором 2-го протитанкового відділення протитанкового взводу 2-го механізованого батальйону 24-ї окремої механізованої бригади (Яворів). У ранньому віці Микола втратив батьків і потрапив в інтернат. Працював на Тернопільській меблеві фабриці. Після одруження жив у Верхівцях Гусятинського району. З дружиною виховував двох дітей: 8-місячну доньку і 12-річного сина. В останню путь Героя проводжали з військовими почесними сотні людей.

Андрій ЧАБАН (26 р.)

Загинув 24 липня, потрапивши у засідку терористів. Родом із села Залісці Збарзького району. Юнак служив у ЗСУ за контрактом, мав звання сержанта. Своєї сім'ї юнак створити не встиг — до весілля не дожив кілька місяців. Добре вчився в школі, потім — у Галицькому інституті ім.В. Чорновола. Здобувши вищу освіту, роботу знайти не зміг, тому вступив на військову службу за контрактом у Хмельницький. Прослужив вісім років.

Володимир ГАРМАТІЙ (23 р.)

Загинув 25 липня. Служив у 72-й бригаді під Северодонецьком, був мобілізований в армію ще в квітні цього року. Юнак родом із Чернелева-Руського Тернопільського району. Жив у селі з матиою та дідусем. Мати просила і плакала, аби не йшов служити, кажуть односельці, не стримуючи сліз. Про Володю згадують, як про доброго та порядного хлопця. Він мав старшого брата, який живе з родиною в іншому селі.

Руслан СТЕПУЛА (31 р.)

Загинув 5 вересня у зоні АТО під час виконання бойового завдання. Він забезпечував відвід наших колон у Слов'янське району, що на Луганщині. Служив у аеромобільній роті аеромобільно-десантного батальйону військової частини А0284. Рідні довго не вірили страшній звістці, адже він постійно говорив, що перебуває у Львові на службі. Без батька залишилась 6-річна донечка. В останню путь Героя провели не тільки всі жителі села Костільники, а й сусідні сіл, представники влади району та області. Похоронну процесію супроводжував духовий оркестр, а дорогу встелили квітами.

Андрій ЮРКЕВИЧ (33 р.)

Загинув 5 вересня — у перший день оголошеного перемир'я неподалік села Весела Гора на Луганщині. Його та інших айдарівців і десантників підло розстріляли вороги, влаштувавши засідку. Мав позивний «Грізлі», був добровольцем, командиром другої роти батальйону «Айдар». Андрій займався фрі-файтом, був дуже хорошою, світлою і сміливою людиною. Друзі кажуть, що Андрій вмів організувати команду, був компанійським і цілеспрямованим. В останню путь воїна з почесними провели 11 вересня в Тернополі. На похороні були тисячі людей. Вони встеляли дорогу квітами, грав оркестр, а люди йшли пішою ходою із Катедри аж до Микулинецького цвинтаря. Дорогою люди ставали навколійки та скандували «Герої не вмирають!»

Зіновій ФЛЕКЕЙ (44 р.)

Загинув на Херсонщині від вибуху гранати. Служив у батальйоні «Збруч» від серпня 2014-го. Тривалий час Зіновій перебував за кордоном в Італії, проте не міг залишитися осторонь подій в Україні. Взимку чоловік повернувся, щоб відстоювати незалежність України на Майдані. Був активним учасником Революції Гідності, під час сутичок отримав поранення. Про те, що Зіновій служить у батальйоні тероборони, його батьки не знали, поки не прийшла похоронка. Поховали Зіновія Флекає 6 жовтня у Тернополі на Микулинецькому цвинтарі.

Андрій РАВА (22 р.)

Загинув у зоні АТО під час виконання військових обов'язків у селі Миколаївка Донецької області. Служив у 72-й бригаді Збройних Сил України. Сумна звістка про смерть бійця прийшла у Зборівський військкомат у неділю, 5 жовтня. Андрій родом із села Футори, що неподалік Зборова. Хлопець брав участь в АТО на Сході фактично з самого початку її проведення. Влітку був удома у короткій відпустці — лікував у Тернополі пошкоджене осколком око. Одним з останніх на сторінці Андрія розміщені такі рядки: «Ми не здамося ніколи, ніколи, Будемо триматись разом до кінця, Поки за правду повстануть народи, Поки у грудях ще б'ються серця!»

Віктор ПУНДА (49 р.)

Боець із Підволочиського району загинув під Дебальцевим на Сході України 6 жовтня. Служив у 128-й гірсько-піхотній бригаді (Мукачеве). Його мобілізували до армії від Підволочиського військкомату. 6 жовтня у Перевальському районі Луганської області російські збройні формування обстріляли з мінометів гірничо-піхотну бригаду. Дружини та дітей у Віктора немає. В Іванівці залишилась лише мати героя та сестра з чоловіком. Провести Героя в останню дорогу 11 жовтня прийшли люди з цього села, а також з навколишніх сіл і району.

Віктор ГУРНЯК (27 р.)

Загинув уранці 19 жовтня у бою в районі 32-го блокпосту на Луганщині. Разом із дружиною Іриною виховував доньку. Світлий, щирий, добрий, чесний, справжній — таким був Віктор. Він — пластун, пройшов Майдан, працював фотокореспондентом українських та міжнародних агентств, а також у редакції газети «20 хвилин». У день трагедії чоловік у складі батальйону «Айдар» вивозив поранених бійців з місця бойових дій і загинув внаслідок обстрілу ворогом. Протягом останніх місяців Віктор забезпечував необхідним спорядженням бійців «Айдару» та інших батальйонів, збираючи кошти і закуповуючи необхідні речі, самостійно доправляв допомогу у зону АТО, допомагав із транспортуванням вантажів. В останню путь Героя проводжали в Тернополі, а поховали 22 жовтня з військовими почесними у Львові на Личаківському кладовищі.

Володимир МАРУСИЧ (35 р.)

Загинув орієнтовно 6 листопада під Лисичанськом. Служив у 24-й окремій механізованій бригаді. Боець родом із села Солоне Заліщицького району. Чоловік був учасником «Самооборони Майдану», пішов служити в АТО добровольцем іще у липні. У його селі про нього згадують лише найкраще. Кажуть, що Володимир був дуже добрим, сміливим, рішучим, життєрадісним. Батько його помер, тож боець жив із матиою та бабусею. У його брата і двох сестер уже є сім'ї, а він свою створити не встиг. Поховали Володимира з почесними в його рідному селі 12 листопада.

Тарас МИХАЛЬСЬКИЙ (34 р.)

Загинув 19 жовтня під час бою біля села Трьохізбенка Слов'янського району. Влітку 2014-го пішов в АТО. Служив добровольцем у 24-й механізованій бригаді. Тарас родом зі Збаража. Останні роки жив на Вінничині. Довгий час рідні і близькі вірили, що він — живий. Проте, як з'ясувалось, Тараса поховали разом з іншими бійцями на цвинтарі у Старобільську на Луганщині ще 18 листопада. Генетична експертиза підтвердила, що це — він. У Тернополі тіло Героя зустрічали рідні, друзі та небайдужі тернополяни. У рідному Збаражі на нього чекали близько тисячі людей та кортеж із понад ста машин. Перепоховали Тараса 2 лютого у Збаражі — навпроти могили Героя Небесної сотні Устима Голоднюка та поряд із могилами січових стрільців.

Петро АНДРУНИК (32 р.)

Загинув 25 грудня близько 8.30 ранку, підірвавшись на фугасі поблизу селища Орехове на Луганщині. Боець родом із Борщівщини. Взимку Петро був на Майдані, тому не міг закрити очі на те, що відбувається на Сході України. Тож пішов добровольцем в АТО. 1 січня Петро мав розписатися із коханою дівчиною. Вони познайомилися на Сході, наречена бійця працює на швидкій медсестрою. Уже незабаром, 3–7 січня, бійцям батальйону обіцяли ротацию. Під час відпустки Петро планував познайомити майбутню дружину зі своїми батьками. Тисячі людей прийшли провести в останню путь загиблого на Сході України Героя в неділю, 28 грудня. Його поховали в Мельниці-Подільській, що в Борщівському районі.

Павло БАС (26 р.)

Загинув 7 січня біля села Гранітне, що неподалік Маріуполя. Служив у полку особливого призначення «Азов». Боець родом із Тернополя, був активним фанатом футбольного клубу «Нива». Побратими Героя кажуть, що Павло був хорошим бійцем, одним із найкращих у військовій підготовці. А родичі додають, що він був бунтівником, неслухом, але люблячим, чуйним та веселим хлопцем. Поховали бійця 11 січня на Микулинецькому кладовищі біля могили матері.

Володимир ТРУХ (22 р.)

Загинув 17 січня під час оборони донецького аеропорту. Володимира мобілізували у серпні 2014-го. Служив у 80-й окремій аеромобільній бригаді, з листопада обороняв донецький аеропорт. Боець родом із села Жабинці Гусятинського району. Родичі і близькі кажуть, що він був веселим, добрим, щирим, планував одружитися. 19 січня мав приїхати додому на ротацію, до якої не дожив два дні. Попрощатися з бійцем прийшли сотні людей із його рідного села та сусідніх, а також бойові побратими, волонтери. «Герої не вмирають!», «Слава Україні!», «Україна — понад усе!» — з такими вигуками йшла багатолюдна процесія.

В'ячеслав МЕЛЬНИК (26 р.)

Загинув 19 січня (орієнтовно) під час оборони донецького аеропорту. Служив у 80-й окремій аеромобільній бригаді. Мав позивний «Анчоус». Боець родом із Кременеччини, села Білокриниця. Рідні, знайомі та волонтери до останнього вірили, що він — живий, і намагалися його розшукати. Проте марно. У В'ячеслава залишилися сиротами двоє синів від першого шлюбу. Його друга дружина загинула в аварії минулого року. Поховали бійця 28 січня біля могили другої дружини в селі Жолоби на Кременеччині.

Орест КВАЧ (23 р.)

Загинув 27 липня на Луганщині у боях за Лутугино. Служив у батальйоні «Айдар». Він — родом із Заліщиків. У родині, окрім нього, було ще двоє братів та дві сестри. Батьки — дантисти. Орест навчався у школі ім.О.Маковея та у Заліщицькій держгімназії. Опісля вступив у Київський військовий лицей ім. Богуна. Юнак займався бойовими мистецтвами, любив футбол. Його друзі та знайомі відгукуються про Ореста, як про вірного соратника та друга, людину з гострим відчуттям справедливості та честі.

Андрій ДРЬОМІН

Загинув 10 серпня у бою під Іловайськом. Андрій служив у батальйоні «Азов». Близькі і побратими звали його «Світляк». Він разом із чоловіком журналістки Тетяни Чорновол Миколою Березовим потрапив під снайперський обстріл. Його тіло при в'їзді у Тернопіль зустрічали сотні людей. Про військового згадують, як про дуже добру людину, завжди готову прийти на допомогу. А ще — як спокійного, виваженого і справедливого чоловіка. Андрій був у лавах УНА-УНСО.

Олександр ФІЛЬ (18 р.)

Загинув 16 серпня. Навідник аеромобільно-десантного батальйону військової частини А0284. Олександр був єдиною дитиною у сім'ї. Його виховали без батька мама з бабусею. Юнак був учасником молодіжної спортивно-патріотичної організації «Сокіл». Служив за контрактом у 80-тій аеромобільній бригаді у Львові. Олександр воював у зоні АТО, відколи там почалися бойові дії. Разом з іншими бійцями охороняв аеропорти Донецька та Луганська.

Віталій КОСТЮК (37 р.)

Загинув 19 серпня у бою під час звільнення Іловайська, що на Донеччині. Служив у батальйоні територоборони «Донбас». Боець родом із Нової Могильниці, що на Тербовлянщині. Але останнім часом жив у Черкасах. Сім'ї у нього не було. Тож там, у Черкасах, його і поховали 21 серпня. Друзі та побратими згадують Віталія, як надзвичайно добру та світлу людину, не дарма йому дали позивний «Усмішка».

Денис ГРОМОВИЙ (27 р.)

Загинув 30 серпня у жорстокому бою під Іловайськом. Родом з Кіровоградщини, а на Тернопільщині був у зятях — у селі Росохач Чортківського району. Денис був старшим оператором гранатометника, бійцем 3-го батальйону 51-ї механізованої бригади артилерійського самохідного дивізіону. Пішов в АТО добровольцем, був на війні близько 4-х місяців. Сиротами залишилися двоє дітей. Його пам'ятають, як дуже доброго чоловіка.

Роман ІЛЬЯШЕНКО (23 р.)

Загинув 30 серпня — потрапив під обстріл у бою під Іловайськом. Відтоді Романа вважали безвісти зниклим, адже його не було ні в списках загиблих, ні тих, хто потрапив у полон. Чоловік родом із Чорткова, воював у складі 2-го батальйону 51-ї бригади. Бійця знали за позивним «Опасний». Роман Ільяшенко — майстер спорту, чинний володар Кубка України з фрі-файту. Знайомі та друзі відгукуються про Романа, як про мужнього, сильного та доброго юнака. В останню путь хлопця провели всім райцентром 9 вересня.

Сергій ДОЛГІХ (34 р.)

Загинув 16 листопада біля села Нікішине на Донеччині. Там Сергій із ще одним бійцем потрапив у смертельну засідку ворога, отримав травми, несумісні з життям. Сергій служив у 128-й бригаді. Чоловік родом із Збаражчини, але навчався в Києві, там і одружився та проживав із сім'єю. Сиротою залишилась його донька-третьокласниця. Мати бійця живе у селі Олишківці, яке належить до зарудянської сільради. Тіло Героя зустрічали на Тернопільщині з пошаною вранці 19 листопада. В останню путь бійця провели з військовими почесними 20 листопада у його рідному селі.

Роман МУСІЙ (45 р.)

Загинув уночі 27 листопада на Луганщині в зоні АТО. До війська чоловіка призвали у вересні цього року. Він проживав у селі Великі Загайці, що на Шумщині. Народився 25 червня 1969 р. Роман був механіком-водієм гусеничної машини. А ще — справжнім бандерівцем у доброму розумінні цього слова. Він буквально «заразив» усіх виконавцям повстанських пісень. Сам грав на гітарі. Односельці оплакують свого земляка і кажуть, що він був надзвичайно хорошою людиною. В останню путь Романа Муся проводжали 1 грудня, в День його ангела. А товариші по службі втілили мрію загиблого — заспівали разом пісню «Йшли селом партизани».

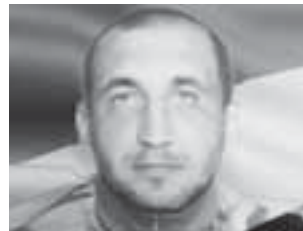
Руслан ГОЛЕМБІЙОВСЬКИЙ (33 р.)

Загинув 28 листопада поблизу Станиці Луганської. Він був сапером і, як кажуть односельці, підірвався на розтяжці. Служив Руслан у 128-й бригаді. Він родом із села Клебанівка, що у Підволочиському районі. Перебував у зоні АТО близько 4-х місяців, пішов туди добровольцем. Він був справжнім патріотом, Українцем з великої літери, кажуть його односельці. А ще — надзвичайно веселим, життєрадісним, завжди готовим прийти на допомогу. В останню путь бійця провели з військовими почесними, поховали в рідному селі.

Іван ВОРОБЕЛЬ (33 р.)

Загинув 5 вересня в зоні АТО. Служив у 80-й аеромобільній бригаді. Боець родом із Підволочиччини. Він був дуже хорошою та чесною людиною, розповідають знайомі. В АТО пішов добровольцем іще наприкінці липня 2014-го. Майже п'ять місяців рідні нічого про чоловіка не знали, шукали всюди і сподівалися, що він — живий. Лише наприкінці січня їм повідомили: ДНК-експертиза підтвердила, що це — Іван. Жалобний кортеж із тілом бійця люди зустрічали в містах та селах із свічками та прапорами, аби віддати останню шану. Поховали Івана у неділю, 1 лютого, з почесними в рідному селі Кам'янки, що на Підволочиччині. У чоловіка залишився дев'ятирічний син.

Ярослав СТАШКІВ (37 р.)

Загинув у зоні АТО 1 грудня. Він — боець батальйону «Айдар». Чоловік із ще одним побратимом близько 4-ї ранку потрапив під обстріли «Градів» неподалік міста Щастя Луганської області. Обоє загинули Ярослав родом із села Щепанів Козівського району. Він був активістом Майдану, а з початком військових дій на Сході України поїхав туди служити добровольцем у складі «Айдару». Поховали бійця в його рідному селі Щепанів Козівського району.

Юрій ФЛИСТА (28 р.)

Загинув 15 жовтня у боях на 32-му блокпості під селом Сміле Луганської області. Пішов служити в АТО добровольцем улітку 2014-го. Служив у 24-й механізованій бригаді. Боець родом із села Курівці Зборівського району. Раніше працював залізничником. Був неодруженим, у рідному селі в нього залишилися батьки та брат. Поховати Юрія в рідному селі рідні змогли лише 1 лютого. Зустрічали тіло Героя у Курівцях у суботу ввечері, 31 січня. Все село вишло, люди вистелили дорогу свічками, тримали синьо-жовті прапори, зробили тризуб з ялини та калини.

Володимир ПИТАК (34 р.)

Загинув 25 січня під Дебальцевим на Донеччині. Впізнали земляка за патріотичним татуванням на грудях у ділянці серця. Боець родом із Тербовлянського району, народився у патріотичній сім'ї, повідомив його побратим. 10 років тому Володимир виграв «Зелену карту» та емігрував до США. Жив у Детройті, Чикаго. А в березні 2014 року повернувся на Україну, щоб захищати її від російського агресора. Він не міг бути осторонь, коли його Батьківщина в небезпеці. Тож із серпня 2014-го служив у 128-й гірсько-піхотній бригаді. З рідних у Володимира залишилися батьки, двоє братів, племінники. Своєї сім'ї він створити не встиг.

Володимир ЧЕСЛАВСЬКИЙ (40 р.)

Загинув 27 січня під Дебальцевим. Боець служив у 26-й артилерійській бригаді. Володимир родом із с. Голотки Підволочиського району. Близькі згадують про нього, як про доброго, веселого, надійного чоловіка. Раніше він працював водієм у колгоспі. Жив лише з мамою. Батько помер років сім тому. Також у нього залишилася рідна сестра. Своєї сім'ї створити не встиг. Поховали Володимира 31 січня з почесними у його рідному селі.

Ігор РИМАР (27 р.)

Загинув 27 січня. Служив у 80-й аеромобільній бригаді. Він 9 січня під час оборони донецького аеропорту отримав важкі травми. Більше двох тижнів боровся за життя, переніс чотири операції. Тим часом односельці та всі небабидужі українці збирали кошти на його лікування та молилися за нього. Боець родом із села Трибухівці Бучацького району. У нього залишилася дружина. Героя поховали з почесними у рідному селі 30 січня.

Дмитро ЗАПЛІТНИЙ (31 р.)

Загинув 28 січня внаслідок артилерійського обстрілу у Шахтарському районі Донецької області. Служив у 128-й гірсько-піхотній бригаді. Дмитро родом із Тернополя. Служив в армії. Тож коли почалися заворушення на Сході, пішов захищати країну. Боець — із багатодітної сім'ї, був найстаршим сином. Близькі і друзі згадують про нього, як про дуже хорошу людину. Він усім піднімав настрій, був дуже товаришким, мав багато друзів. Впродовж останніх років жив у с. Забойки разом із бабусею. У цьому селі 4 лютого його поховали з військовими почесними.

Володимир ДІДУХ (35 р.)

Загинув 31 січня у зоні АТО. Чоловік служив у 128-й бригаді. Боець родом із села Вербів Бережанського району. Володимира мобілізували у серпні 2014-го. На Різдвяні свята він приїжджав додому на ротацію. Чоловік — неодружений, жив разом із батьками. До мобілізації працював водієм. У зоні АТО теж служив водієм-санітаром, разом і медиками перевозив у швидкій поранених. Поховали Володимира з військовими почесними в його рідному селі.

Олександр ОРЛЯК (24 р.)

Загинув 6 лютого поблизу Дебальцевого. Олександр служив у 128-й гірсько-піхотній бригаді з осені 2014-го. Боець родом із Тернополя. Своєї сім'ї Олександр створити не встиг. Друзі згадують про Сашка, як про дуже хорошу та світлу людину. Сашко починав із професії кухаря, а потім хотів і сам стати приватним підприємцем. Він був добряком, не зважав на негативні риси характеру інших людей і намагався зі всіма товаришувати. Досі не віриться, що його немає.

ЛОВІТЬ ЗНИЖКИ З РОЗРАХУНКОМ

Халява ■ До великих зимових розпродажів продавці радять готуватися заздалегідь. Спочатку пройтися магазинами варто без грошей. Тоді ви купите те, що вам справді потрібне, а не піддастесь спокусі дешевше придбати двадцять п'ятий шалик чи десяту кофтинку

ДІАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,
DIANA.OLIJNYK@20MINUT.UA

На зимових розпродажах можна вигідно купити хоч шубку, хоч шкільну форму, хоч купальники. Чимало магазинів всеукраїнських мереж і місцеві крамниці готуються до прийому весняних колекцій, тому оголошують великі розпродажі. Щоправда, в «Адідас» розпродаж відбувся раніше, а в «Спортландії», як розповіли тамтешні продавці, зимового розпродажу не планують.

В інших магазинах у Центрі розпродажі — у розпалі. Знижки сягають 80%. Проте найчастіше — у межах 20-50%.

Найвигідніше — шуба

Шкіряні і хутряні речі продають зі знижкою 10-60%, адже за два тижні буде весняна колекція.

— Зараз вигідно купувати шкірянки, дублянки, демісезонні пальта з попередньої колекції, шубки, — каже продавець-консультант магазину Zeus Opatasdes Оксана Нишота. — Адже найбільші знижки — до 60% саме на вироби минулорічної колекції. Це приблизно 200-250 доларів. Тобто за рік, яка коштувала 12 тисяч гривень, тепер заплатите лише

5-6 тисяч. Зимові куртки можна купити за ціною до 5 тисяч гривень, шубки — близько 6-7,5 тисяч. Найменші знижки — 5-10% — на норкові шубки.

Купив 20 шаликів

Найбільші знижки можна зловити в «Єврошопі». У секції нових речей на Живова досі людно, хоча великий розпродаж уже закінчився. Та ще можна вигідно купити чимало зимового вбрання і взуття.

Так, дитячі лижні костюми зі знижкою коштують 520-1400 грн, шапки — 52-96, жіночі лижні штани — 200, жіночі лижні куртки — 580-1200, зимові жіночі куртки — 740, зимові жіночі плащі — 895, штучні дублянки — у межах 200 гривень.

— Знижки на більшість зимових речей коливалися від 20 до 40%, — каже продавець-консультант Ульяна Яремчук. — Більші знижки — 50-80% — на одяг, який довго висів у магазині. Також на розмір знижки впливав стан речі — якщо були потертості чи інші дефекти.

Вигідно зараз, за словами продавця, купувати кофти грубої «в'язки», куртки, дублянки, лижні куртки, штани, шапки, рукавиці, шалики.

Чоловічі светри коштують 280-580 грн. Знижки на них — 30-60%.

На чоловічі зимові і лижні куртки — знижки 20-30%. Тож замість 2800-3200 грн рік можна купити за 2000-2500 грн.

— Дуже великі знижки були на флісові шалики, — пригадує консультант Юлія Тхорик. — Вони коштували 60 грн, а знижка була 80%. То вони обійшлися покупцям у копійки. Один чоловік узяв 20 штук, а заплатив менше 300 грн. Казав, що буде мати всім родичам на подарунки. Також дуже хороші ціни зараз на американські і швед-

ські чоловічі лижні куртки й пуховики. За цими куртками до нас навіть зі Львова приїжджали.

Замовляють навіть по телефону

Великий зимовий розпродаж до 22 лютого триває у Megasport на весь зимовий асортимент — жіночі, чоловічі, дитячі спортивні колекції одягу і взуття. Знижки складають 30-50%. Так, жіночу лижну куртку-«мембранку» можна купити за 1750 грн, на пуху — за 2000 грн.

Лижні штани обійдуться в 840 грн, флісові — у 237-482 грн. Чоловічі зимові пуховики коштують у межах 2500 грн, лижні брюки — 1200 грн, повсякденні утеплені штани — 1050 грн, шапки — 83-167 грн, кофти — 700 грн. Зимові жіночі чоботи обійдуться зараз у 1500 грн, жіночі кросівки — у 600 грн, чоловічі кросівки — у 400-1000 грн, дитячі — у 400 грн.

— Навіть заможні покупці чекають на зимовий розпродаж, — розповідає консультант Роксолана Копичинська. — Коли надходять нові колекції, постійні клієнти відразу приходять, міряють їх, підбирають свій розмір, а потім чекають на знижки. Можуть навіть попросити відкласти вподобаний комплект навіть по телефону. Хтось бере одну річ, а дехто скупляється для всієї сім'ї.

Взимку купують шкільну форму

Великі зимові розпродажі є і в магазинах дитячого одягу. Наприклад, у Smille, що в ТЦ «Орнава», зимовий розпродаж триватиме до кінця лютого. Розпродають і зимові речі, і літню минулорічну колекцію: сорочки, сукні, штани, навіть шкільну форму.

— Зимові куртки на пуху і пері зараз можна придбати на 200 гривень дешевше, ніж синтепонову весняну курточку з нової колекції, — розповідає продавець-консультант Соломія Кладочна. — До 70% знижка на спіднички і сарафани для школярок. Зараз ці речі можна купити за 110-150 грн. На інші комплекти шкільної форми знижка 50%. Піджак із сарафаном обійдеться в 350 грн, піджак із жилеткою і штанами — у 280 грн.

Оскільки дитяча мода не така мінлива, то зараз вигідно придбати дітям куртки, светрики, жилетки.

РЕКЛАМА

RIA плюс 20 ХВИЛИН

Селфі з КАВОЮ

Газета "RIA плюс" та сайт "20minut.ua", спільно з найкращою кавою міста "Старкофі" оголошують фотоконкурс

Умови конкурсу:
Протягом місяця відвідувачі сайту 20minut.ua розміщують фото-селфі разом з кавою.

Привила участі:

- Взяти участь у конкурсі можна на сайті 20minut.ua до 05.03.2015р.
- Голосування за найкреативніше фото триватиме з 06.03 до 15.03.2015р.
- Брати участь у конкурсі можуть усі бажаючі, вік необмежений.

Найкреативніші отримають подарунки!

ПАРТНЕР КОНКУРСУ:
STAR COFFEE

Stimex engineering group
ТОВ Стімекс Інженерінг Груп

ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ:

ПАРОКОНДЕНСАТНИХ СИСТЕМ, ПРОМИСЛОВОЇ ФІЛЬТРАЦІЇ
ІННОВАЦІЙНУ ШЛАНГОВУ АРМАТУРУ

підбір обладнання, енергоаудит, шефмонтаж, ціни від виробника

+38 0536 700 857, (067) 914 01 99   stimexeng.com

■ гаражні
■ відкатні
■ розпашні

ВОРОТА АВТОМАТИЧНІ

ПІДПРИЄМСТВО **РИФ**
м.Тернопіль, вул. Довженка, 18
тел.: (0352) 438030   www.rif.te.ua

«МОЕМІСТО» ДОПОМОЖЕ ВИРІШИТИ, ЯК ПРОВЕСТИ ДЕНЬ ЗАКОХАНИХ

ЮЛІЯ ДУТКА,
0-96-821-28-76,
IULIA.DUTKA@20MINUT.UA

Тернополяни вже добре знають, що завдяки найповнішій афіші Тернополя на сайті MoeMisto.ua можна легко розпланувати свій час та першим дізнатись про найцікавіші події у місті.

Окрім того, кожний тернополянин може додати анонс своєї події і, головне, поділитися враженнями від концерту чи кінофільму у коментарях під подією. Тернополяни переконались, що на нашому сайті немає нічого зайвого, а вся корисна інформація завжди наповнена.

До найромантичнішого свята року — Дня святого Валентина — MoeMisto відкриває спеціальну тематичну рубрику «День закоханих». Якщо ви і досі не визначилися, де і як святкуватимете 14 лютого, то саме у цій рубриці знайдете безліч цікавих варіантів проведення романтичного вечора. Що це буде: подорож до Львова на наймелодійніший фестиваль Lviv Acoustic Fest чи до засніжених Карпат? У першому випадку

вас чекають чуттєві виступи «Один в каное», Bahroma та deliKate. Багато пісень про кохання в ніжному акустичному варіанті. А спільне катання на лижах у Карпатах і вечори біля вогню зроблять ваші стосунки тільки міцнішими.

Якщо ж ваша половинка любить рок, то концерт білоруського проекту Vrutto (екс- «Ляпис Трубецкой») — саме те, що треба. Новий проєкт Сергія Міхалка розпалює віру в себе у кожного слухача. Революційні та сильні пісні Vrutto створять незабутнє свято у стилі рок.

Якщо ж у цей день вам хочеться тільки романтики, обирайте концерт столичного гурту Bahroma. Мрійливий поп-рок і красиві пісні про любов сподобаються закоханим та огорнуть щастям. Звучатимуть пісні Bahroma з першого альбому та свіженькі треки з другого, який музиканти почали писати.

Чорний квартирник від гурту Holygunz та кращих КВН-команд Західноукраїнської ліги 13 лютого пропонує «Хмільне щастя» для пар, які понад усе цінують гумор. А для любителів танців — улюблені

хіти та трохи шаленства від гурту Repperhedz вже 14 лютого.

Якщо ж ви — пара кіноманів, то для вас знайдеться й кіно про кохання. Саме зараз показують

один із найочікуваніших фільмів цього року — сміливі та сповнені еротизму «П'ятдесят відтінків сірого», які додадуть до вашого свята провокативності та розку-

тості. А ніжна комедія «3 5 до 7» налаштує на мрійливий та спокійний лад.

Драматичний театр у День закоханих пропонує переглянути комедію для дорослих Анатолія Крима «Квартет для двох». Ця п'єса вражає яскравим поєднанням кохання, вірності, зради, любовної інтриги та несподіваної кінцівки.

Нічні клуби міста у цей день готують особливу програму для закоханих. Безліч конкурсів та романтичних сюрпризів гарантовані. У клубі-ресторані Орега у карооке-змаганні вибиратимуть кращу співочу пару, а потім будуть запальні танці під яскраві біти від одного з кращих dj Західної України dj Valentine. Святкову атмосферу у нічному клубі Allure створюватимуть dj Ocsid та MC Vuma. У ресторані Maxim у День закоханих лігатимуть справжні стріли Амура та кружлятимуть ангели під звуки ліричної музики. І це ще не все...

Звісно, якщо бажаєте розповісти про якусь відому вам цікаву подію, запросити на захід, то, як і раніше, можете самостійно додати цю новину на MoeMisto.

Відбір у Школу журналіста-2015 завершений

ТЕТЯНА ВАСІЧ, 0-98-836-92-47,
SWITLANA.CZERNETSKA@20MINUT.UA

— Я впевнена, що журналістика — це моє! — впевнено каже на співбесіді одна із учасниць конкурсного відбору у Школу молодого журналіста від Медіа Корпорації RIA.

Їх — твердо впевнених у тому, що журналістика — їхнє призначення, або ж просто зацікавлених у цій професії — знайшлося немало.

За два тижні анонсування онлайн-анкету заповнило близько п'ятдесяти чоловік. Незважаючи на віковий ценз, заповнювали анкети і семикласники, і учні коледжів.

— Я розумію, що багато кому цікава наша Школа, і це дуже приємно, — коментує головний редактор газети «RIA плюс» Світлана Чернецька. — Однак надарма ми проводили відбір у два етапи. Спершу оцінювали отримані анкети, відбирали най-

сильніших, а потім проводили співбесіди з учасниками. Ми намагалися відібрати для навчання мотивованих, творчих, з чіткою власною позицією молодих людей, аби навчальна група була однорідною за інтересами і можливостями.

На співбесідах кандидати от-

За словами регіонального видавця Юрія Штопка, за результатами співбесіди підібралась достатньо яскрава та сильна група, яка почне свій курс навчання у Школі молодого журналіста в четвер, 12 лютого

римували найрізноманітніші запитання — від «Чому ви сюди прийшли?» до «Скільки друзів маєте у соцмережах?». Одні відповідали впевнено, інші — помітно хвилювались. Одні розповідали про публікацію власних віршів, статей, заміток на просторах інтернету та у тернопіль-

ських виданнях, інші ж скромно казали, що наразі до журналістики мають лише зацікавлення і жодних напрацювань.

— Я приємно вражений загальним високим рівнем розвитку наших потенційних учнів, — каже регіональний видавець Тернопільської філії

Медіа Корпорації RIA Юрій Штопка. — Вони мають власну думку і не бояться її відстоювати. Вони мають потужну мотивацію до саморозвитку. Вони переважно активні і яскраві особистості, мають непоганий потенціал для того, аби запалити свою зірку у тернопільській журналістиці.

Загалом, як зазначає Юрій Штопка, за результатами співбесіди підібралась достатньо сильна і яскрава група, яка і почне свій курс навчання у Школі молодого журналіста у четвер, 12 лютого. Учасники курсу слухатимуть лекції від кращих журналістів міста, а також будуть отримувати безліч практичних завдань, що дозволить кожному сповна відчувати, як це — бути журналістом.

— Я давно цікавилась журналістикою. Дописувала на місцеві ресурси про події міста, писала для шкільної газети. — Думаю, що ця Школа дасть мені дуже багато корисних практичних знань і навичок для моєї подальшої діяльності як журналіста, — каже Тетяна Ліхтіна, переселенка із Луганська, яка успішно пройшла відбір.

Тож у четвер, 12 лютого, школярі, які прагнуть вивчити не проте ремесло репортера, придуть на перше з майже двох десятків занять по журналістиці.

До слова, ось повний перелік тих, хто став учасником Школи молодого журналіста-2015:

- 1) Скіп Максим
- 2) Павлюк Павло
- 3) Гнатів Віктор
- 4) Ліхтіна Тетяна
- 5) Кравченко Анастасія
- 6) Мудрик Мар'яна
- 7) Айрапетян Тамара
- 8) Середняк Сергій
- 9) Мельник Яна
- 10) Липак Олеся
- 11) Грицина Наталія
- 12) Будник Ольга
- 13) Юськевич Мар'яна
- 14) Шило Тетяна
- 15) Макара Мар'яна
- 16) Промчук Вікторія
- 17) Волошин Соломія
- 18) Костик Вікторія
- 19) Сокальський Владислав.
- 20) Єлизавета Верищак

Тернополян запрошують на семінар бухгалтерів

ЄВГЕНІЯ ЦЕБРИЙ, 0-96-915-39-23,
EUGENIA.TSEBRIJ@20MINUT.UA

Семінар бухгалтерів «Податкова реформа-2015. Гра за новими правилами» відбудеться у Тернополі 12 лютого.

Триватиме семінар з 10.00 до 12.30 у приміщенні актового залу головного управління Державної фіскальної служби в Тернопільській області, що на вул. Білецькій, 1.

Участь у семінарі — безкоштовна, повідомив голова осередку громадської організації «Рада незалежних бухгалтерів та аудиторів» у Тернополі Павло Іванечко.

— Проводитиме цей семінар віце-президент «Ради незалежних бухгалтерів та аудиторів» Олена Макеєва, — розповідає він. — Запрошуємо керівників підприємств та бухгалтерів. У програмі семінару — актуальні

питання з адміністрування податків, нові правила оподаткування податку на прибуток, електронне адміністрування ПДВ, реформування спрощеної системи оподаткування та інші актуальні питання.

Зареєструватися на семінар бухгалтерів можна до кінця дня середи, 11 лютого, за телефонами: 0-97-907-48-81, 0-67-991-31-41, 0-44-568-57-95 або на сайті: <http://tmba.com.ua>.

Логотип для області

ІРИНА НЕБЕСНА, 098-950-56-57,
IRYNA.NEBESNA@20MINUT.UA

Конкурс на найкращий логотип області оголосило облуправління розвитку туристичної інфраструктури. Проекти логотипів прийматимуть до 5 березня.

— В конкурсі можуть брати участь всі охочі, — розповідає голова громадської ради при департаменті розвитку інфраструктури транспорту та туризму ОДА Володимир Бурій. — Навіть жителі інших областей, адже вони іноді

краще знають наші історичні місця, аніж місцеві жителі.

Визначатиме переможця оргкомітет, до складу якого входять підприємці, краєзнавці й чиновники. Усі роботи викладуть у Facebook. Проекти логотипів приймають до 5 березня. Переможця обіцяють оголосити 10 березня. Подавати роботи можна на електронку: tourism_tr@utel.net.ua або приносити за адресою: вул. Грушевського, 8 в департамент розвитку туристичної інфраструктури, транспорту та туризму.

ДЕ ДОЛУЧИТИСЯ ДО ДОПОМОГИ АРМІЇ

ДАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,
DIANA.OLJNYK@20MINUT.UA

Допомогти нашим воякам на Сході можна у різний спосіб

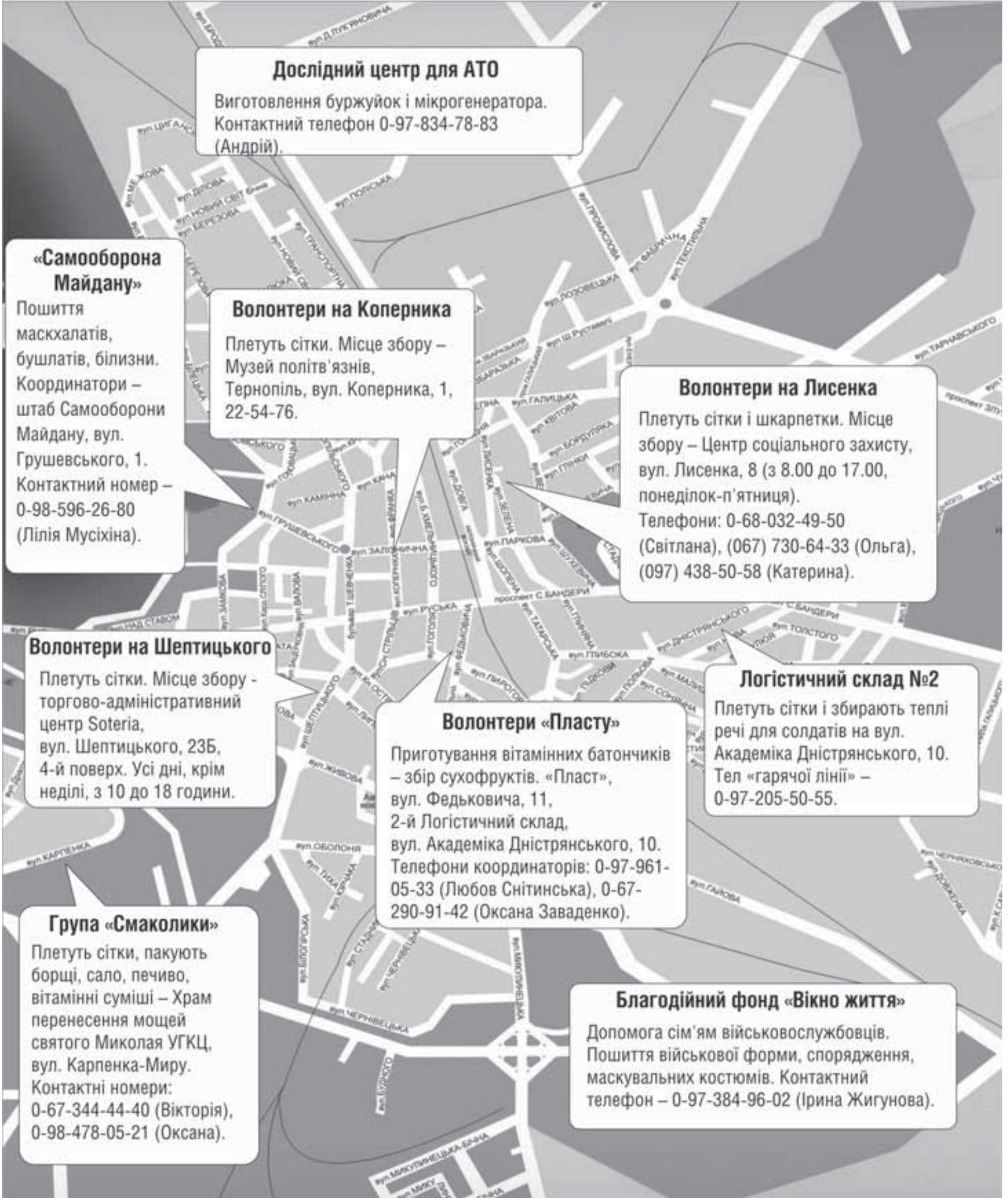
— пекти печиво, плести маскувальні сітки, шити маскувальні, навіть вишивати хрестиком, аби продати свої вироби на благодійному аукціоні.

Психологи радять, аби в тилу було емоційно легше переживати складний час війни, потрібно знайти справу, яка підходить за духом і відповідає можливос-

тям. Тим більше, що волонтерський рух у Тернополі набирає все більших обертів.

Відтак ми спробували зібрати адреси та номери телефонів

волонтерських центрів, груп і просто небайдужих людей, з якими можна сконтактувати і докласти руки для допомоги нашим бійцям.

Дослідний центр для АТО

Виготовлення буржуйок і мікрогенератора.
Контактний телефон 0-97-834-78-83
(Андрій).

«Самооборона Майдану»

Пошиття маскувальних, бушлатів, білизни.
Координатори – штаб Самооборони Майдану, вул. Грушевського, 1.
Контактний номер – 0-98-596-26-80
(Лілія Мусіхіна).

Волонтери на Коперника

Плетуть сітки. Місце збору – Музей політв'язнів,
Тернопіль, вул. Коперника, 1,
22-54-76.

Волонтери на Лисенка

Плетуть сітки і шкарпетки. Місце збору – Центр соціального захисту, вул. Лисенка, 8 (з 8.00 до 17.00, понеділок-п'ятниця).
Телефони: 0-68-032-49-50 (Світлана), (067) 730-64-33 (Ольга), (097) 438-50-58 (Катерина).

Волонтери на Шептицького

Плетуть сітки. Місце збору – торгово-адміністративний центр Soteria, вул. Шептицького, 23Б, 4-й поверх. Усі дні, крім неділі, з 10 до 18 години.

Волонтери «Пласту»

Приготування вітамінних батончиків – збір сухофруктів. «Пласт», вул. Федьковича, 11, 2-й Логістичний склад, вул. Академіка Дністрянського, 10.
Телефони координаторів: 0-97-961-05-33 (Любов Снітинська), 0-67-290-91-42 (Оксана Заваденко).

Логістичний склад №2

Плетуть сітки і збирають теплі речі для солдатів на вул. Академіка Дністрянського, 10.
Тел «гарячої лінії» – 0-97-205-50-55.

Група «Смаколики»

Плетуть сітки, пакують борщі, сало, печиво, вітамінні суміші – Храм перенесення мощей святого Миколая УГКЦ, вул. Карпенка-Миру.
Контактні номери: 0-67-344-44-40 (Вікторія), 0-98-478-05-21 (Оксана).

Благодійний фонд «Вікно життя»

Допомога сім'ям військовослужбовців. Пошиття військової форми, спорядження, маскувальних костюмів. Контактний телефон – 0-97-384-96-02 (Ірина Жигунова).

ЯК У ДАВНИНУ ВОЛОНТЕРИЛИ

Добрі справи ■

Сусідам і родичам, бідним і хворим, постраждалим від стихійних лих і громадським установам жертвували свою працю, гроші і майно тернополяни уже сотні років тому

ВОЛОДИМИР МОРОЗ, 0-67-07-55-58,
VOLODYMYR.MOROZ@20MINUT.UA

Нібито дрібними побутовими, але насправді життєво важливими справами щоденно і здавна допомагали тернополяни одні одним.

Традиції волонтерства у нашому місті сягають часів його заснування. Починалося все, як подають старі документи, з гуртування громади довкола церкви Різдва — Середньої. Річ у тому, що уже наприкінці XVI- на початку XVII століття міщани взялися замінювати старий дерев'яний храм кам'яним. А оскільки, як дорікав автор нарису «Тернопіль та його околиці» отець Петро Білинський, родина тодішніх власників міста князів Острозьких замало дбала про нього, робити все доводилося простим людям. Склалися, як кажуть, з миру по нитці.

Волонтери, шпиталь і Фортуна

Утім, тодішні олігархи не були цілковито байдужими до добрих справ. Приміром, князь Костянтин Острозький відзначився тим, що заснував у місті «заведеніє» — шпиталь із притулком для бідних. На утримання його князь призначив декілька полів біля Тернополя. Загалом — понад 235 моргів, тобто майже 132 гектари!

Та минали часи, і фундація, як це неодноразово бувало в нашій

— Жінки Тернополя

й околиці творять комітети, відкривають вишивкарські робітні, даючи змогу заробітку незамужнім

історії, загубилася.

«Щойно комісар староства Глинецький (Микитка) знайшов ту грамоту і разом із доктором Лучаківським і радником окружного суду Струмінським уклали статут, який був затверджений намісництвом 21 лютого 1884 р.», — подає у розвідці про тернопільських міщан у першому томі збірника «Шляхами Золотого Поділля» наш земляк Богдан Остап'юк.

Як з'ясувалося, прибутки від маєтностей, що мали йти на добрі справи, роками на власний розсуд використовували терно-

Тернопільська «Жіноча громада» — об'єднання, у якому гуртувалися небайдужі до праці на користь інших. Волонтери готували для бідних їжу, допомагали їм в інший спосіб, влаштовували благодійні вечори

пільські parroхи. Робили це, не радячись із громадою. Більше того, отець Василь Фортуна навіть виступав проти відродження фундації. Та волонтери тоді перемогли, і у міста з'явився новий шпиталь.

Концерти — задля бідних

Ще один напрямок тернопільського благодійництва, який набув особливої популярності у XIX столітті, — це організація концертів та розмаїтих вечорів з метою збору коштів.

«З Тернополя, де відбувся «руський» (український — прим. ред.) бал у будові гімназії, який охороняла уся збройна й неозброєна сила міста, пишуть нам, що: тутешнє Казинове товариство влаштувало на користь убогої молоді музичний вечір... Для цієї ж мети зробили гімназійні професори греко-католицького обряду «руську забавку» у гімназії, з якої при дуже великому згромадженні мав бути значний прибуток», — читаємо у №36 газети Gopіec за 22 лютого 1863 року.

Багато робило для тернополян також об'єднання «Жіноча громада», створена у 1900-му. Окрім допомоги в організації розмаїтих фестин та освітніх курсів, жіноцтво нашого міста утримувало кухню для найбідніших. Також при «Жіночій громаді» діяв «Кружок дівчат», писала Антоніна Кордуба у збірнику «Шляхами Золотого Поділля». У цьому гуртку молодь готували до суспільної праці.

Коли ж почалася Перша світова, багато тернопільських жінок пішли у Червоний хрест сестрами-жалібницями.

«Українські жінки Тернополя й околиці творять комітети, відкривають вишивкарські робітні, даючи змогу заробітку незамужнім жінкам, нав'язують зв'язок із Наддніпрянською Україною, пересилаючи вишивки до Києва», — продовжувала пані Кордуба.

Жінки, як і тепер, часто були рушійною силою волонтерства.

Щоденна допомога

Та привертає увагу, що взаємопоміч з'являлася у давні часи

Кухарські курси жіночої громади у Тернополі проводили для усіх, хто хотів навчитися вести господарку раціонально

не тільки у кризи — її можна було побачити щодня.

«Пригадую, як під час жнив помер Петро Брикович (брат доктора Ст. Бриковича, мешкав за манастирем). Тоді не лише свояки вдови, але всі міщани гуртом допомогли їй звести збіжжя, а опісля обробити збіжжя, — писав у розвідці про тернопільських міщан в першому томі збірника «Шляхами Золотого Поділля» наш земляк Богдан Остап'юк. — Гарний теж був звичай, що ввійшов в традицію міщан, допомагати одне одному при будові домів чи інших господарських будинків. У таких випадках спільно звозили дерево, камінь, цеглу чи інший будівельний матеріал. Також під час неврожаю, коли комусь бракувало паші, сіна, картоплі чи зерна на посів, допомагали одні одним у формі позики або підмоги-дарунку».

А ще взаємно допомагали тернополяни одні іншим у час

сінокосу та копання картоплі, взимку — коли треба було звозити дрова з приміських гаїв.

Більше того, наші люди активно відгукувалися на заклики допомагати постраждалим від стихійних лих.

Приміром, коли у 1920-1930-х часто затоплювало села біля Дністра, жителі наших країв після звернень митрополита Андрія Шептицького назбирали і відправили потребуємим декілька вагонів продуктів — збіжжя, картоплі тощо.

«Так дружньо, по-братерськи жили тернопільські міщани, така була їх традиція», — підсумовував Богдан Остап'юк.

Жила українська громада давнього, маленького ще Тернополя дружно. Зрештою, інакше вижити у складні часи було неможливо. І в теперішні складні часи, як виглядає, наше суспільство має дуже добру нагоду зрозуміти цінність і волонтерства, і того, що люди поруч доброзичливі.

РЕТРО НОВИНИ

Візитатор в'язниць

• У Львові арештовано Вольфа Йоселя Ферстера... Цей тип зголошувався у директорів в'язниць у Львові (в Бригідках), у Стрию, Дрогобичі, Золочеві і Тернополі, всюди показував фальшиві документи міністерства справедливости, оглядав в'язницю, випитував в'язнів про умови їх життя, лавав тюремну обслугу за непорядки і записував скарги в'язнів на дозорців. Яку ціль мав у тім хитрий обманець? Ціль була дуже проста: він хотів заробити, тому кожному директорові в'язниці пропонував купити собі в нього інгальційний апарат, яким можна провітрювати тюремні келії...

«Діло», 2 лютого 1930 року

Перший злочинець

• Ватиканський суд засудив злодія на три місяці в'язниці за крадіж 7 лірів із каси костела. Оборонцеві не вдалось виєднати для обвинуваченого лекшого виміру кари. Перший присуд у ватиканській державі оголошено «в імені римського папи».

«Діло», 2 лютого 1930 року

Вистава в Тернополі

• Столиця нашого Поділля Тернопіль живе тепер під впливом постійних приготувань до регіональної вистави, що має там відбутися в часі від 24 серпня до 29 серпня 1930. Дня 29 січня відбулося в Тернополі конституюче засідання виставкового комітету під проводом воеводи Мошинського...

«Діло», 5 лютого 1930 року

Комуніст на кострі

• Московська «Правда» пише, що в с. Индиково (Рязанщина) селяни кілька разів перестерігали тамошнього учителя Кадушєва, аби не викладав у комуністичному дусі. Кадушєв не послухав. Одної ночі селяни виволікли учителя з хати, облили нафтою та спалили на кострі. Кількох селян, учасників самосуду, арештовано.

«Діло», 5 лютого 1930 року

Скасування воеводства

• Польські рішаччі чинники носяться з думкою скасувати в найближчому часі тернопільське воевідство, а то з різних причин: господарських, комунікаційних і військових. Штучно викроєне тернопільське воевідство (як і всі прочі галицькі воевідства) фінансово за слабе, щоби покрити свої видатки на цілі самоурядні і державна мусіла би доплачувати. Осередок уряду Тернопіль не має ніяких безпосередніх звязків із значною частиною повітів...

«Діло», 5 лютого 1930 року

«Чесний» екекутор

• У Волківцях, повіт Боршів, екекутор Валентин Вадаса на спілку із писарем Вільгельмом Вадасою стягали з селян більш податки ніж було треба і надвижку ховали собі, причім фальшували акти. За це будуть сидіти за ґратами.

«Діло», 1 лютого 1931 року

Колонка Олександра ВІЛЬЧИНСЬКОГО

Розмова

Довго не було маршрутки. Нас на зупинці у цей вечірній час у спальному районі, та ще й у вихідний день, всього кілька чоловік: двоє хлопців з дівчатами і ще той дядько. Він стояв трохи осторонь й розмовляв по телефону, а коли нарешті приїхала маршрутка, то начеб не поспішав заходити, але все ж зайшов і сів переді мною. Тільки рушили, як знову задзеленчала його мобіла. Дядько довго виймав її з кишені, а коли нарешті знайшов, то з першої ж фрази стало зрозуміло: на іншому кінці - голос з війни. Відтак розмова приблизно такого змісту:

— Ага, щось обірвало? — перепитав дядько. — А, стріляли? Вже не стріляють? Вже не той, кажу... Не стріляють? Зараз питаю, як? А, то наші б'ють? А то я чую, ага... Ага. А коли? А тобі можна говорити? Зараз можна. А той раз, як я тобі дзвонив? Так само наші? Потім вже не було зв'язку... Коли-коли? Так, я передав. Вони поїхали ще позавчора, вже мали би бути десь там. Так, е! Все, як ти просив... Сало і решта. Так, кажу! Слухай, москалів там трохи колошкаеш? — притишив голос дядько. — Ну, то я й питаю... Ага! Вже не лізуть? Шо-шо? Не по телефону? Ага... Добре кажу! А то я зараз у маршрутці... Давай, Михасю! Тримайся там!.. Ага, е! Передам! Передам, кажу! Тримайся!..

Коли він закінчив розмову, навіть хлопці з дівчатами у кінці салону перестали гомоніти.

— Брат, воює, — озирнувся до мене дядько, начеб вибачаючись. — Мусив побалакати.

Далі ми їхали мовчки.

Колонка Андрія ОРЛЯКА

Сивина

Їхній потиск руки переходить у міцні незграбні чоловічі обійми з поплескуванням по плечу. Їхня втома — фізична, та в рази помітніша моральна. Їхнє прагнення вговоритися чи, точніше, «висповідатися» вражає. І вражає, перш за все, своєю людяністю. В монолозі не почувеш вояцького вихвалання. Свіжі спогади, з одного боку, видаються сухими. Але не черствими — вже точно!

Хлопці з 81-ї бригади. «Кіборги». Вони буквально ще учора втримували Донецьке летовище.

«Наше основне завдання було — втримати висоту в аеропорту. Це я про термінал і «вишку». Вони — дві окремі бойові зони», — розповідає мені один з «кіборгів».

Навколо нас з'юрмилися ще кілька таких хлопців. Смалять цигарки. Дивляться то просто в очі, то у розбитий асфальт.

«Коли ми виходили з аеропорту, особливо активізувалися сепаратисти. Вони дуже активно працювали по нас. Це коли до них «гумконвой» прибув... В ці дні, 13-14 січня, було багато втрат серед наших», — чую твердий голос. Хлопці засмалили по другій цигарці. Чи не цілому взводу їхніх товаришів покинути летовище не вдалося. Згадуючи це, вояки синхронно затягуються тютюновим димом. Усі замовкають. Й знову — очі в розбитий асфальт.

— Він оце сірий який став, — порушує тишу один «кіборг». Вказує на чуприну іншого. — Посивів в аеропорту...

Чолов'яга пройшовся засмалцьованими пальцями по голові, перебираючи волосся. Усміхнувся. У когось війна вбиває людяність. У когось — навпаки, знищує всю внутрішню погань. Та, оминаючи метафори, хлопці міркують: краще б вона не вбивала нікого.

facebook

ІГОР АРКУША,
БЛОГЕР:

Цікаво, за яким принципом обмінюють наших полонених?

Мені йдеться про одного хлопчину-артилериста. Імен не називаю.

Інформація достовірна. Із мого джерела. Прошу не випитувати.

Потрапив у полон ще під Іловайськом. Спочатку утримували в Сніжному. Тепер перевезли до

Донецька. Ганяють на роботу. Годують погано — якоюсь баландою. Недавно вперше за довгий час дістав макарони. Одяг, єдиний, який отримав ще після Іловайська, ще досі на ньому. Частина зубів вибито. Ребра не встигають загоюватися. Кілька разів кидали до карцера. Кілька разів виводили на розстріл. Що далі?

facebook

ВОЛОДИМИР БОЙКО,
НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ 7-ГО СКЛИКАННЯ:

Завершилась перша сесія Верховної Ради восьмого скликання. Тривала вона з 27 листопада 2014 року до 3 лютого 2015 року або 69 днів. Незважаючи на щоденні заяви про великий обсяг роботи та важливі негайні завдання двох ключових фракцій коаліції (Блок Петра Порошенка та «Народний фронт»), які разом мають достатню кількість голосів для прийняття рішень, за цей час було лише 15 сесійних днів (включаючи сьогоднішнє, на якому лише заспівали Державний гімн). Із них 5 днів присвятили розподілу посад (обрання керівництва ВРУ, формування персонального складу Кабміну, розподіл керівних портфелів у комітетах Верховної Ради). Ще 1 день спілкувалися з урядом та витрачали його на порожні балачки.

днів приділили лише 8. У ці 8 сесійних днів прийняли ряд важливих законів. Частина їх стосується підтримки українських військових, сформовано дохідну і видаткову частину, хоч і поганого, але все ж таки бюджету, проголосували в першому читанні за зміни до Конституції України в частині скасування недоторканності.

Але була й значна частина відхилених законів. І це всередині коаліції. Я не розумію, для чого зазвичай про єдність Президента, уряду і коаліції, якщо в сесійну залу виносять законопроекти, які обговорюють годинами, а потім відхиляють. Думаю, ці дискусії можна було перевести в комітети і всередину коаліції. Зараз занадто дорогий час, щоб витрачати його на порожні балачки.

facebook

ЛЮБОМИР КРУПНИЦЬКИЙ,
БЛОГЕР:

Мій настрій був похмурым. Поки порядок не зупинилося таксі з чорношкірим пасажиром... Хлопець спитав, де найближче відділення «Укрпошти». Я пояснив: українською, англійською, жестами (дія відбувалася в самісінькому центрі Тернополя, звідки

до головної пошти — метрів двісті). виявилось, що пояснювати треба було водієві таксі. Він не знав, де головпоштамт... Настрій був похмурий, а став філософський. Певно, напишу комусь листа, щоб не забути, де найближче відділення пошти.

facebook

ІРИНА НЕБЕСНА,
ЖУРНАЛІСТ:

Дивні часи настали. Всі хочуть, щоб їх любили і шкодували, але мало хто поспішає любити когось чи шкодувати інших... І тому так моторошно, коли болить лише від усвідомлення того, що когось зараз кепсько. Суть не лише в емпатії. Важко слухати оті «...а я ж його тоді не провела...», «а я ж так йому і не сказав...», «... скажіть, як я маю тепер з цим жити і без нього?». А я ж просто журналіст... Ну, що я можу порадити?

І чи маю моральне право? Це банально, але кажіть усе вчасно! Я свого часу цей урок запам'ятала. Докори сумління не приспиш. Майже дев'ять років пройшло, а воно муляє і буде надалі, я впевнена.

Тому кажіть, пишіть, дзвоніть! Навіть якщо це вже неактуальне, навіть якщо «там вже нема до кого говорити!» — говоріть про почуття! Ніколи не знаєш, наскільки потрібним може бути одне добре слово.

facebook

ОЛЕГ МАРТИНЮК,
ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ:

Трошки дратує ота тупість і небажання, хоч інколи, вмикати мозок. Чому так важко усвідомити, що маємо владу не Майдану, а владу сцени Євромайдану!?

Чому важко усвідомити, що основна маса народу обирає не мозком, не серцем і навіть не шлунком? А, гречно перепошую, заднім місцем та страхом за його долю.

Росії можна вірити

ІГОР ДУДА

Вміння дотримати слова позитивно характеризує і окрему людину, і цілу державу. Це доказ того, що на людину (чи державу) можна поклатися, що вона завжди підставить надійне плече.

Правда, можна замість отого надійного плеча завдати підступного удару. Причому — з міною, що свідчить про цілковиту впевненість у власній правоті. І нехай увесь світ обурюється — тобі це «до лампочки». Чи, бува, не «лампочки Ілліча», котрий і заклав основи злочинного державного утворення, яке й через століття після його кончини страшило світ тим, що «ми наш, ми новий мир построїмо...»?

Втім, треба віддати належне цьому державному монстру: слова він дотримує у тому, що стосується вико-

нання обіцяних капостей.

Серпень 2008 року. Російський блок-пост в окупованій частині Грузії. «Подождите, мы доберемся и до вашего...», — каже українському репортеру російський вояка в окулярах. Якщо не знати, що

«Амбал» у бандані, готуючи снаряди для провокаційної стрільби, цинічно посміхається: «Это наш привет для товарища Порошенка и его киевской банды». Дана шість років перед тим зловісна обіцянка виконана майже

предків, які у вересні 1939-го завдали підлого удару у спину Польщі, що стікала кров'ю під натиском гітлерівських дивізій; від тих, хто взявся встановлювати «владу народу» у маленькій Фінляндії; хто порушив договір про ненапад з Японією у серпні 1945-го. Співставте заяви тодішніх радянських вождів і нинішні виступи глави МЗС Росії Лаврова — і виявите дивовижну схожість у тому, що стосується демагогічних викрутасів і намагання видати чорне за біле. Тут вам і «защита гражданского населения», і «предотвращение гуманитарной катастрофы», і... Ледь прихованим російським погрозам, як і всьому, що стосується безцеремонного нав'язування своїх правил, можна вірити — історичний досвід і нинішня практика змушують це робити.

Співставте заяви тодішніх радянських вождів

і нинішні виступи глави МЗС Росії Лаврова

— виявите дивовижну схожість у намаганні

видати чорне за біле

це військовий, то його можна прийняти за бандюка з рекетирської бригади. Гідний «повпред» своєї держави-завойовниці. Слухняне знаряддя для майбутніх міждержавних провокацій і авантур.

Вересень 2014 року. Артилерійська батарея росіян чи бунтівників-терористів (розрізнити їх неможливо).

з точністю, за винятком лише особи українського президента, якому погрозували. Ну, а те, що тоді вже декілька днів діяв режим перемир'я — то лише порожня формальність.

Ці риси у російській вояччини виникли не вчора і не під впливом революційних змін в Україні. Вона їх успадкувала від своїх

МАМАЛИГА З ІНДИЧКОЮ

Смачно ■ «20 хвилин» розповідає про приготування фірмових страв у кафе, барах і ресторанах Тернополя

ІРИНА ЧУБАТА, 098-586-50-62,
IRYNA.CHUBATA@20MINUT.UA

Мамалига може бути святковою стравою, якщо її приготувати і подати до столу так, як це роблять у релакс-ресторації «Каруна», що на просп. С. Бандери.

— Наш ресторан відкрився 1 грудня минулого року, але вже здобув репутацію закладу здорового і корисного харчування, — каже шеф-кухар Марія Чайковська. — Ми готуємо парові вареники «Поцілунок мулатки» — із житнього борошна з висівками, начиняємо їх бринзою, м'яким сиром та кропом. Пропонуємо вітамінний

салат із теплою грушею, тушкованою у меді. Туди також входить апельсин, мікс салатів, блакитний сир із пліснявою, мигдалеві пластівці і каперси.

Пані Марія відразу починає готувати мамалигу. Спочатку підсмажує кукурудзяну крупу до золотистого кольору. Як тільки кухню шириться приємний запах смаженої кукурудзи, жінка знімає сковороду з вогню. Далі наливає у казанок вершки і воду з розрахунку 1:3 (на 2 склянки крупи — 6 склянок рідини). Тонкою цівкою засипає крупу, швидко розмішуючи, додає сіль і ставить варити.

— Варимо мамалигу до 30 хви-

лин, — пояснює співрозмовниця. — Готовій каші дамо трохи настоятися під накривкою.

Шеф-кухар нарізає індиче філе кубиками, маринує м'ясо у солі, перці та олії. За кілька хвилин викладає підготовлене м'ясо на гарячу сковороду і обсмажує до ледь помітної рум'яної скоринки. Бринзу жінка нарізає маленькими кубиками, зелень дрібно січе. З попередньо спеченого хлібного горщика кухар вибирає всю м'якоть. Порожній горщик заповнює мамалигою, зверху викладає шматочки м'яса та кубики бринзи. Посипає зеленню. Страва готова.

— Окрім загального меню, є ще бенкетне, — каже пані Марія. — А також великий вибір смачної випічки з власного кондитерського цеху. Наші страви вже належно оцінили ті, хто відзначав тут новорічний корпоратив чи Андріївські вечорниці. Тепер готуємо особливе меню на День всіх закоханих.

ІРИНА ЧУБАТА

СКІЛЬКИ ЧОГО
ТРЕБА:

100 г кукурудзяної крупи,
100 г 30% вершків, 100 мл води, сіль, перець, олія, 120 г філе індички, 50 г бринзи, 10 г зелені.

Підготувати індиче філе, хлібний горщик та решту необхідних продуктів

Підсмажити крупу до золотистого кольору, зварити у підсоленій воді

Нарізати філе індички шматками, замаринувати у спеціях та олії, обсмажити

Вибрати з хлібного горщика всю м'якоть, наповнити його мамалигою

Зверху мамалигу засипати смаженим м'ясом, кубиками бринзи і зеленню

У хлібному горщику мамалига з індичкою довго буде теплою і запашною

Шеф-кухар Марія Чайковська (34 р.): — Для мамалиги ми використовуємо крупу грубого помелу. Вартість страви — 45 гривень, вага без хлібного горщика — 325 грамів

2 курячих філе, 1 банка кукурудзи, 4 яйця, 1 середня

Салат із курятини та рису

банка маринованих грибів, 1/2 скл. рису, 1 пакетик майонезу ТМ «Королівський смак», 1 невелика банка оливок, 1 середня банка консервованих ананасів, 1 ч. л. приправи карі.

Зачистити від плів і зварити куряче філе до готовності. Також зварити рис і яйця. М'ясо порізати кубиками або розділити на волокна. Яйця накрятати кубиками. Гриби й ананаси — невеликими шматочками.

З оливок, кукурудзи і грибів зцідити рідину.

Ретельно вимішати всі підготовлені компоненти, посолити, додати карі і заправити майонезом. Прикрасити шматочками ананаса і зеленню.

Рецепти від тернополян

БАНАНОВИЙ РУЛЕТ ВІД ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМЦЯ
ЛІЛІ ГАВРУШКО:

— Цей рулет — дуже простий у приготуванні і смачний. Для бісквітного тіста треба 5 яєць, 1 ст. цукру, 1 скл. борошна, 1 ч. л. соди, ванілін. Для крему — 200 г вершків, 1 скл. цукрової пудри. Для начинки — 2-3 банани.

Спочатку я печу бісквітне тісто. Збиваю яйця з цукром до утворення

білої піни. Додаю борошно, соду, погашену оцтом, ванілін. Замішую тісто і викладаю його на деко, змащене жиром. Печу при 160-180°C на середньому вогні.

Далі готую крем: вершки збиваю з цукровою пудрою до утворення пухкої піни. Коли виймаю з духовки спечений бісквіт, швидко згортаю його рулетом, не даючи вистигнути. Коли рулет

трохи вистигне, розгортаю його і густо змащую вершками. Зверху викладаю порізані кружальцями банани. Потім загортаю рулет і посипаю його цукровою пудрою.

Торт із чорносливом

Тісто: 500 г борошна, 4 яйця, 170 г цукру, 170 г меду, 1 ст. л. маргарину, 1 ст. л. смальцю, 1 ст. л. соди. Крем: 500 г сметани, 1 банка «згущонки» (сирої), чорнослив, горіхи.

Яйця розділити на білки і жовтки. Білки збити з цукром, додаючи по одному жовтки. Влити топлений

маргарин і смалець. Додати мед, соду, погашену оцтом, борошно і замісити тісто. Покласти тісто на ніч у холод, вранці розділити на три частини. Руками розрівняти тісто у формі, спекти три коржі. Сметану збити зі «згущонкою». Коржі перемастити кремом. Зверху викласти

подрібнений чорнослив, і горіхи, накрити другим коржем. Верх торта змастити кремом.

Фаршировані котлети з м'яса птиці

На 9 штук: 500 г індичатини (курятини), 1 скибка батона, цибуля, 1 яйце, 150 г твердого сиру, 18 шт. чорносливу, 1 ч. л. солодкої паприки, листя салату, чорний перець, сіль.

Цибулю нарізати кубиками. Зрізати скоринку з батона, натерти. Покраяти м'ясо шматками і разом з цибулею змолоти. Додати спеції, яйце. Якщо фарш

вийде рідким, додати м'якуш батона. Якщо фарш густий, додати батон і молоко або воду. Сформувати

дев'ять коржиків, покласти їх на деко. В середині кожного коржика зробити ямку. Покласти туди чорнослив, порізаний шматками, чи подрібнені солені огірки. Натерти дрібно сир і посипати ним котлети. Нагріти духовку до 200°C. Запекати котлети на сильному вогні близько 10 хв. Потім зменшити вогонь до 180°C і запекати ще 15 хв.

КІНО

кінотеатр

Сінема Сіті

тел. 47-77-37, квитки — 20-60 грн

«П'ятдесят відтінків сірого»

Сенсаційна історія кохання, 11 лютого, поч. — 20.00

«Kingsman: Тасмна служба»

Комедія, трилер, екшн, 11 лютого, поч. — 12.00, 14.20, 16.25, 18.55, 21.25

«Нескорений»

Драма, біографічний, 11 лютого, поч. — 10.00, 14.20, 18.40, 21.20

«Гра в імітацію»

Біографічний драма, трилер, 11 лютого, поч. — 21.20, 23.55

«35 до 70»

Комедія, романтика, з 12 лютого

«Губка Боб: Життя на суші 3D»

Анімація, пригоди, комедія, 11 лютого, поч. — 10.00, 11.50, 13.40, 15.35, 17.30, 19.25

кінотеатр

Палац кіно

тел. 52-33-33, квитки — 15-20 грн

Oskar Shorts: Анімація

Фестиваль, 11 лютого, поч. — 12.30, 14.15

«Готель романтичних побачень»

Комедія, 11 лютого

«Одержимість»

Драма, 11 лютого, поч. — 16.00, 19.00

Співатиме романтична Вагрома

Концерт столичного гурту буде у День всіх закоханих, 14 лютого, у пабі «Патрік». Початок — о 21.00. Квитки — 40 грн — у попередньому продажу та 60 грн — у день концерту. Вагрома грає мрійливий поп-рок і причаровує красивими піснями про кохання. В активі гурту вже є повноцінний альбом «Внутрі», а зараз музиканти пишуть другу платівку. Приходьте з коханими. Тел.: 51-49-99.

Мірзоян представить «Ніч»

Сталевий голос України заспіває акустичну програму у пабі «Хмільне щастя» 11 лютого. Початок — о 20.00. Квитки — 100 грн у день концерту. Тур на підтримку диску «Ніч» пройде 11 містами. Звучатимуть пісні з нової платівки та вже відомі. Замовлення століків за тел.: 47-78-12.

Приїде «Мері»

Великий сольний концерт гурту «Мері» буде у пабі «Патрік» 13 лютого. Початок — о 21.00. Квитки: 50 грн — у попередньому продажу та 70 грн — у день концерту. Для тернополян звучатиме нова програма та кращії хіти гурту за усі роки. Замовлення за телефоном: 51-49-99.

«Чорний квартирник»

Тільки повнолітніх на концерт «Чорний квартирник» запрошує паб «Хмільне щастя» 13 лютого. Початок — о 21.00. Влаштує гурт Holygunz за участі кращих команд Західноукраїнської ліги КВН, учасників телепроектів «Розсміши коміка» та «Бійцівський клуб». Тел.: 48-78-12.

Brutto виконає «Воини света»

Новий проект соліста гурту «Ляліс Трубецкой» Brutto дасть концерт у концерт-холі «Подолляни» 14 лютого. Початок — о 19.00. Квитки — 90-220 грн. Гурт кине виклик російському року і покаже, що не боїться змін. Квитки — у пабі «Хмільне щастя» та ЦУМІ (Konica).

Приїдуть металісти

Концерт progressive doom metal гурту Ashowa з норвезького Бергена буде у барі «Коза» 2 березня. Початок — 17.00. Квитки — 35 грн. Підтримка: The Paints Of Past Memories (Кам'янець-Подільський), «По ту сторону» (Рівне), Aros (Козятин) та Outnumber (Тернопіль).

Ярмак із туром «22»

Концерт столичного репера буде у концерт-холі «Подолляни» 6 березня. Початок — о 19.00. Квитки — 100-200 грн. Власники квитків «суперфан» матимуть гарантоване право на фото зі співаком. Теми пісень різноманітні — від жартівливих до питань соціальної несправедливості.

КЛУБИ

ALLURE CLUB

просп. Злуки, 45, тел. 098-757-57-57

Найкращії ведучі

Вечірку "Кращії МС України" проводять щосуботи. На відвідувачів чекають запрошені МС з усієї країни, весела атмосфера, хіти та конкурси. Гостей розважатимуть DJ Sensey і Dj Misha Breez. Початок — о 22.00. Вхід: для дівчат — 50 грн, для хлопців — 80.

RIVERPOOL CLUB

вул. Чумацька, 14, тел. 067-350-18-81

The Subbotage Party

Щосуботи клуб запрошує потусуватися під найкращу музику за останні 30 років. До 23.00 — вхід безкоштовний, після 23.00 дівчатам — 40 грн, хлопцям — 80 грн.

Discohouse Friday Night

Щоп'ятниці для тернополян — вечори хаусу та лотерея для перших 99 відвідувачів із призами.

До 23.00 — вхід безкоштовний, після 23.00 — дівчатам — 30 грн, хлопцям — 60.

БУНКЕРМУЗ

бульвар ім. Т. Шевченка, 1, тел. 067-350-22-10

Щосуботи запальні сети готують dj з різних куточків України. Потужні біти та яскраві емоції чекають усіх на вечірці. Щосереди у закладі заточують підбори під запальні ритми латино. Для тернополян — сальса, бачата і меренге. Початок розваг — о 20.00. Приходьте з друзями і заряджайтеся позитивом. Вхід — вільний.

ВОМБА, НІЧНИЙ КЛУБ

вул. Братів Гжицьких, 3, тел. 096-300-11-55.

Ночі флірту

Щонеділі — розкуті та запальні вечірки. Вхід для хлопців — від 20 грн, для дівчат до 23.00 — безкоштовно, після 23.00 — від 20 грн.

OPERA

Клуб-ресторан щотижня пропонує такі вечірки: щочетверга — студентські вечірки (вхід 30 грн), щоп'ятниці — вечірки у стилі Maxim, щосуботи — Miss Maxim-2014 (вхід для хлопців — 50 грн, для дівчат — 30 грн). Упродовж тижня відвідувачі можуть взяти участь у караоке-вечірках. Початок розваг — щодня о 20.00.

ФІЛАРМОНІЯ

Колядуватиме «Візерунок»

Сольний концерт академічного ансамблю народної музики «Візерунок» буде 12 лютого. Початок — о 18.30. «Візерунок» — самобутній колектив, який яскраво представляє спів, музику, танці та гумор Західної України. У репертуарі — дбайливо зібраний фольклор. Художній керівник — заслужений артист України Мирослав Бабчук. Квитки — у касі філармонії. Тел.: 52-47-94.

ВИСТАВКИ

«Від Майдану до Війни»

Фотороботи Віктора Гурняка, Український дім «Перемога»

«Мазок»

Живопис Віталія Кравця, галерея «Бункермуз»

Микола Бідняк — 85

Книжково-ілюстративна виставка, художній музей

Крути — смолокип у майбутнє

Фотодокументальна експозиція, краєзнавчий музей

«Пори року»

Живопис Світлани Шинкаренко, обласна бібліотека для молоді

Яків Гніздовський

Графіка, до 100-річчя з дня народження митця, краєзнавчий музей

ТЕАТР

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ОБЛАСНИЙ МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

(бульв. Т. Шевченка, 6). Тел. 52-40-66, квитки від 15 до 40 грн, поч. — 19.00

«Украдене щастя»

Драма, І. Франко, 11 лютого

«Сватання на Гончарівці»

Музична комедія, М. Старицький, 12 лютого

«Квартет для двох»

Комедія для дорослих, А. Крим, 14 лютого

«Кайдашева сім'я»

Драма, за І. Нечуєм-Левицьким, 15 лютого

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ТЕАТР АКТОРА ТА ЛЯЛЬКИ

(вул. Січових стрільців, 13). Тел. 52-49-54, квитки — 15 грн, поч. — 12.00, 14.30,

«Записки крпатового Мефістофеля»

Драма за В. Винниченком, мала сцена, 14 лютого

«Друзі маленької Кіті»

Музична казка-комедія, С. Коган, 15 лютого

У ТЕРНОПОЛІ НАВЧАННЯ ПОЧАЛИ МАЙБУТНІ ТРЕНЕРИ З ФУТБОЛУ

Тренерство

Програму навчання тренерів дитячо-юнацького та аматорського футболу четвертий рік поспіль реалізують на базі педуніверситету. У новому наборі слухачів — відомі особи

Першу лекцію тренерських курсів для отримання «С»-диплому Ярослав Боднар провів 7 лютого у лекційній залі педуніверситету

АНДРІЙ ТИХИЙ, 0-97-636-12-34,
ANDRIY.TUKHNY@20MINUT.UA

Два десятки майбутніх тренерів розпочали навчання у Тернополі для отримання «С»-диплому Федерації футболу України.

Перше заняття відбулося у педуніверситеті 7 лютого. Загалом це вже четвертий набір слухачів, які бажають отримати тренерський диплом Федерації футболу України.

— У 2012-му році Федерація футболу України на своєму виконанні, згідно із конвенцією УЄФА, прийняла рішення проводити такі курси для підвищення кваліфікації тренерів, — каже керівник курсів та голова науково-методичного комітету обласної федерації футболу Ярослав Боднар. — Тернопіль одразу ж долучився до цієї ініціативи ФФУ. Вже у перший рік наших курсів 16 із 23-х слухачів отримали тренерські «С»-дипломи.

Отримання «С»-диплому — це перший шабел у своєрідній тренерській ієрархії. Найвища по-

зиція — це «Рго»-диплом, який дозволяє тренувати команди на міжнародному рівні.

— Якщо тренер прагне отрима-

ти «Рго»-диплом, йому доведеться пройти усі етапи тренерських курсів, починаючи з «С», а згодом «В» та «А», — констатує пан Боднар.

У Європі підхід до роботи інший

Ярослав Боднар упродовж трьох років у складі делегації Федерації футболу України відвідує семінари УЄФА.

— Спершу ми були на базі мюнхенської «Баварії», згодом проходили семінари на базі збірної команди Італії, — каже він. — А останнього року вдалося побувати на базі дортмундської

«Борусії». Там семінари проводять всесвітньовідомі футболісти і тренери. Тож цей досвід — неопізнаний.

За словами пана Боднара, європейська система роботи у дитячо-юнацькому футболі кардинально відрізняється від української.

— У нас навіть від найменших

У 2015-му році слухачами тренерських курсів у Тернополі є декілька відомих тренерів, а також футболісти муніципального клубу «Тернопіль». Це, зокрема, тренер тернопільської «Ниви» Богдан Самардак, один із наставників ФК «Тернопіль» Анатолій Назаренко. А також футболісти: Сергій Атласюк, Степан Клекот, Андрій Дубчак, Сергій Русан.

— Цікава історія склалася із наставником «Ниви» Богданом Самардаком, — каже Ярослав Боднар. — Свого часу він кілька років грав на найвищому рівні. Втім, сталося так, що тренерського диплома у нього немає. Тож фактично Богдан не має права під час матчів перебувати у технічній зоні.

За словами Ярослава Боднара, тренерські курси складатимуться із кількох етапів. Це — лекції, практичні заняття та оцінка знань.

— Я переконаний, що нашим слухачам буде цікаво на курсах, — каже співрозмовник. — Щороку ми стараємося вносити певний креатив у наші лекції. Дуже хотіли запросити для начитки відомого українського тренера Романа Григорчука, який родом з Івано-Франківщини. Але зараз він працює за кордоном, тож такої можливості не має. Втім, ми будемо запрошувати представників Федерації футболу України та відомих футболістів.

СПОРТИВНІ НОВИНИ

«Тернопіль» покинув Ігор Мединський

Вихованець тернопільського футболу Ігор Мединський не захотів продовжувати трудову угоду з футбольним клубом «Тернопіль». Півзахисник, контракт якого завершився у лютому, за ФК «Тернопіль» на професійному рівні провів 28 матчів. У них відзначився двома забитими голами.

Новим місцем роботи Ігоря Мединського може стати черкаський «Дніпро» — учасник Другої ліги та претендент на вихід у Першу.

Нагадаємо, що раніше ФК «Тернопіль» покинули Сергій Куріцький та Микола Плетеницький.

У «Ниви» буде новий власник

ФК «Нива» з Тернополя отримає нового керівника та власника. Ним повинен стати тернопільський бізнесмен Степан Рубай.

Пан Рубай уже очолював «Ниву» раніше, прийшовши до клубу у 2007-му році. За два роки під його керівництвом команда вийшла до Першої ліги, але згодом знову повернулася у Другу.

Нагадаємо, що останніми роками команду опікувався Автанділ Мдінарадзе.

Здобув першу нагороду

Тернопільський біатлоніст Дмитро Підручний 6 лютого здобув першу у кар'єрі медаль на етапах Кубка світу.

Відбулося це під час сьомого етапу, який нещодавно завершився у чеському Нове-Место. У складі змішаної естафети тернополянин та його партнери посіли третє місце, здобувши бронзові нагороди.

У наступній, спринтерській гонці наш земляк посів 14-ту позицію. А у гонці переслідування Дмитро Підручний участі не брав.

Лідер вирвав три очки

У спорткомплексі «Політехнік» 8 лютого відбулися матч Тернопільської Вищої футзальної ліги.

Лідер першості — «Агрон-Королівський смак» знову проявив волю до перемоги. На останніх секундах гри «агронівці» виграли у «Вікінга» 3:2.

Впевнено переміг ще один претендент за золоті медалі чемпіонату — «Металіст». Ця команда обіграла «Колос» — 4:1.

«Арс-Кераміка» здобула важку перемогу над «Нивою» — 5:4, а «Рома-Орбіт» обіграла «Метаморфозу» — 5:3.

Боксери поїдуть на чемпіонат України

АНДРІЙ ТИХИЙ, 0-97-636-12-34,
ANDRIY.TUKHNY@20MINUT.UA

Шестеро вихованців тернопільських спортклубів «Шкіряна рукавичка» та «Поєдинок» вибороли путівки на чемпіонат України.

Таке право боксери здобули, показавши успішні результати на регіональному чемпіонаті Західної України, що відбувся минулого тижня. Змагання провели серед представників Тернопільщини, Рівненщини, Хмельнич-

чини та Волині.

— Наш край на цих змаганнях представляли шестеро 13-14-річних спортсменів, — каже тренер спортклубу «Шкіряна рукавичка» Руслан Фірман. — Усім дітям вдалося вибороти призові місця.

Так, чемпіоном у ваговій категорії 35,5 кг став Назар Кордупель. Срібні нагороди турніру здобули наші Тарас Дурдела, Тарас Дзюрба, Сергій Харковський та Андрій Бакінський. Єдину бронзову медаль завоював Тарас Кордупель.

— Кожен наш боксер провів у ринзі два-три поєдинки, — пригадує пан Фірман. — Звісно, ми радіємо, що досягли таких результатів і призових місць. Проте роботи ще багато. Кожен тренер, у впевнений у цьому, не буде задоволений діями своїх підопічних до кінця. Щось вдається, а щось поки — ні. Для цього існують тренування, щоб виконувати роботу над помилками.

Завдяки успішному виступу наших боксерів на регіональному чемпіонаті, усі вони здобули право змагатися на чемпіонаті України з боксу.

— За попередніми даними, чемпіонат України відбудеться у квітні, — додає Руслан Фірман. — Тож розпочинаємо активну підготовку до важливих стартів.

До речі, готували боксерів до змагань тренери Руслан Фірман, Роман Діткун та Наталія Смичук. Усі боксери представляють фізкультурно-спортивне товариство «Спартак».

ТИЖНЕВИК «RIA ПЛЮС»

Свідство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації «RIA плюс» №507-107 ПР, серія ТР, видане 10.08.2011 р. Державним комітетом телебачення і радіомовлення України. Засновник ТОВ «RIA Холдинг». Видавець з 2006 року - ТОВ «Видавництво «RIA»; адреса: 21032, м.Вінниця вул. Ширшова, 3а

Газета є членом «Української Мережі Оголошень».

Газета є членом асоціації видавців періодичної преси України.

Газета є членом Всеукраїнської Газетної Асоціації

Тижневик «RIA плюс» доставляють за передплатою підприємствам Тернопільщини та провідним підприємствам України.

Безкоштовне розповсюдження друкованого ЗМІ оплачено рекламодавцем. Рекламу позначається реєстраційним номером та друкується відмінним від основного шрифтом. Матеріали у рубриках «Новини компанії», «Шопінг», «Політична позиція» та «Прес-служби» публікуються на правах реклами. Редакція не завжди поділяє думки авторів та не несе відповідальності за тексти реклами й оголошень. Передрук матеріалів — тільки з дозволу редакції. Буковосполучення RIA, PIA, PIA (а також у сполученні з будь-якими словами та висловами), графічні зображення вказаного, заборонені для копіювання згідно з авторськими правами.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

м. Тернопіль, вул. Дубовецька, 16 (колишній будинок офіцерів). Працюємо 9.00-18.00. Поштова адреса: 46001, м. Тернопіль, а/с 110.

Телефони редакції: (0352) 43-00-50, 43-00-56

Телефони кур'єрської служби і передплати: (0352) 43-00-50, 43-00-56

E-mail: design@te.ria.ua

«RIA плюс» в Інтернеті: http://20minut.ua

ПРАВИЛА ПОДАЧІ ОГОЛОШЕНЬ ЧИТАЙТЕ НА 3-й СТОР. БЛОКУ «РОБОТА»

Директор: Юрій Штопка
Головний редактор: Світлана Чернецька, 0-98-836-92-47

Верстка: Юрій Карпук

Коректура: Ірина Чубата

Відділ реклами: 43-00-50.

Відділ кур'єрської служби та передплати: Лілія Павлишин, 0-97-879-96-11.

Номер набраний та зверстаний комп'ютерним центром RIA.

Віддруковано в друкарні «Прес Корпорейшн Лімітед», м. Вінниця, вул. Чехова, 12а, тел. 0-432-55-63-97.

Тираж 27541 примірників. Зам. №151206

БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ

ексклюзивної рекламної агенції

ТОВ «Медіа Дім RIA»:

р/р 26006000416776

код ЄДРПОУ — 34377553

в ВАТ «Укрксімбанк»,

м. Тернопіль, МФО 302429,

свід. про реєстр. плат. ПДВ № 100065551.

Інд. податк. номер 343775502080.

Передплатний індекс 22196

Хто не платитиме за розкішні авто

Податок на розкішні авто платитимуть українці. Уряд ступінь розкішності визначає за об'ємом двигуна. BMW X5, Mercedes-Benz ML, Porsche Macan, Cayenne та Range Rover Sport опинилися за межами оподаткування.

Читайте про це у «RIA плюс» від 18 лютого

Погода у Тернополі

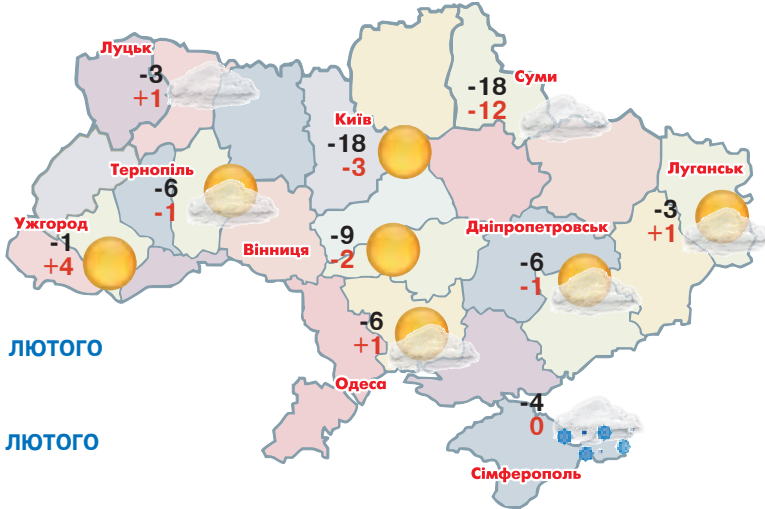
СЕРЕДА, 11 ЛЮТОГО
-6-4°C
-3-1°C

ЧЕТВЕР, 12 ЛЮТОГО
-6-4°C
-2 0°C

П'ЯТНИЦЯ, 13 ЛЮТОГО
-5-3°C
0+2°C

СУБОТА, 14 ЛЮТОГО
-5-3°C
+1+3°C

НЕДІЛЯ, 15 ЛЮТОГО
-5-3°C
0+2°C

АНЕКДОТИ

— Лікарю, сусіди називають мене божевільним тому, що я люблю сосиски.
— Дурниця яка, я теж люблю сосиски.
— О-о, давайте покажу вам свою колекцію.

Галя щоранку приносила своєму чоловікові каву в ліжку, бо якщо вона не встигала, ранок починався з пива.

З віком люди роблять менше дур-

ниць — не ті можливості!
Запорука мого повноцінного сну і повнораціонального харчування — зламаний комп'ютер.
Оголошення: «Віддам подружку заміж! Сил немає більше з нею пити».

У будь-якої речі є вада. У «Ламборджині», наприклад, важко на педалі ваялками натискати.

Ти у мене з голови навіть покурити

не виходиш!
Поїхав чоловік на риболовлю о четвертій ранку. Раптом на трасі з куців вибігає даішник, зупиняє його і каже:
— Ваші документи!
Чоловік віддає права і техпаспорт.
— Нормальні люди в такий час вдома сплять. Підозріло!
— Ось і я думаю, нормальні вдома сплять, а ви о четвертій ранку в куцах сидите. Підозріло.

ИНДИВИДУАЛЬНИЙ ПРИЙОМ ВЕДЕ ЗНАМЕНИТА ВЛАДА

«У вас сталося лихо? Зловживає впливою чоловік чи син? Вас залишив коханий? У вас повний хаос у справах чи проблеми в бізнесі? Хочете бути щасливими, успішними і багатими? Я допоможу вам розв'язати ваші проблеми. Якщо ви зневірилися у всьому, не втрачайте надію, я зможу вам допомогти. У моїх силах робити неможливе можливим!»

ВЛАДА чекає вас з 10-00 до 13-00 – 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 лютого, 1 березня за адресою: м. Тернопіль, вул. І. Франка, 5 (навпроти кінотеатру ім. І.Франка). Можна придбати методичні посібники, амулети, фотографії.

Усі приїжджають і від'їжджають, а я з вами вже 11 років!

КРЕДИТ

м. Тернопіль, просп. С.Бандери, 8
тел. 098 82 00 748, 050 209 11 72

ТАКСІ ШАНС

42-08-08 43-08-08 44-08-08

Таксі ШАНС замовляй-Газету RIA плюс читай!

Щосереди читайте свіжий примірник газети «RIA плюс» під час поїздки на таксі «Шанс»

Гороскоп

ОВЕН
Вам вдасться цього тижня успішно втілити мрії в життя. Зірки радять відпустити фантазію у політ. Душевна теплота дружніх зустрічей зігріє ваше замерзле серце.

ТЕЛЕЦЬ
Уникайте різких змін у всіх сферах свого життя. Ваша цілеспрямованість дозволить досягти неможливого, якщо будете діяти за планом. Труднощі тільки загартують.

БЛИЗНЮКИ
Зберігайте спокій. На роботі і в особистому житті буде чимало причин для хвилювань. У четвер і п'ятницю уникайте конфліктів з колегами і начальством.

РАК
Успіх у справах буде повільним, але ґрунтовним і надовго. Вам можуть запропонувати нову роботу. Середа і четвер підходять для спілкування і виступів перед публікою.

ЛЕВ
Будьте обережні з колегами і друзями, вони можуть вас підвести або спровокувати сварку. Не кажуть про свої плани нікому. Надійде пропозиція – обміркуйте її.

ДІВА
Ви будете лізти зі шкіри, щоб догодити оточуючим, та це не врятує вас від претензій. У п'ятницю вас може відвідати оригінальна ідея, яку ви втілите в майбутньому.

ТЕРЕЗИ
Якщо хочете уникнути непорозуміння з діловими партнерами, стежте за словами. Досягнете бажаного, якщо позбудетеся самозакоханості і самовпевненості.

СКОРПІОН
Зважуйте кожне слово, бо балакучість може зіграти з вами злий жарок. Не відкривайте чужі секрети. Намагаючись підвищити свій авторитет, ризикуєте зовсім його позбутися.

СТРІЛЕЦЬ
Можете стати помітною фігурою на роботі. Ваш досвід буде корисним колегам і затребуваний начальством. Зустріч з друзями заплануйте на п'ятницю, вихідні – для сім'ї.

КОЗЕРІГ
Не відкладайте справи в довгий ящик. Постарайтеся бути стриманим на роботі, інакше можливі неприємні розмови про вас поза очі. Дотримуйтеся помірності у бажаннях.

ВОДОЛІЙ
Намагайтеся на все дивитися оптимістично, братися за перспективні плани, освоїти нову роботу. Навколо вас виявиться чимало цікавих людей, більше спілкуйтеся з ними.

РИБИ
Тиждень складний і суперечливий. Знайдіть час для себе. У середу вдачі ділові переговорами і сімейні справи. У суботу підіть у гості або запросіть друзів до себе.

Пасажирські перевезення

ДЕШЕВШЕ ШВИДШЕ ніж потягом

Тернопіль - Санкт-Петербург
Тернопіль - Москва

Доставка пасажирів до місця призначення

+380 97 856 24 52 +7 905 217 0755
+380 97 563 05 99 +7 905 364 98 23